

Férfi lettem?

(Elbeszélések)

Írta:

Végh Miki

e-mail: vmikusz@gmail.com

TARTALOM

Gyöngyike

Lacika

Nosztalgia

Férfi lettem?

Szilvás gombóc

Te és én

Gyöngyike

Nyár van. A rádió tegnap közölte, ma 36 fok várható pluszban. Lényegtelen, hiszen Gyöngyinek ruhákat kell vásárolni benn a városban, ez önmagában nagy kihívás. Reggel nyolc óra. A három tagú családból egy határozottan célorientált, két reménykedő. (Hátha nem rám esik Gyöngyi választása, és itthon maradhatok.) Végül nem én lettem a szerencsés, mivel a főnök-asszony utálja a kánikulát. Ebben nem különbözik a véleményünk.

- Mikuli, te vagy a férfi. Tessék szerelést igazítani, és irány Budapest!

- Mókuci, imádkozzál, hogy épségben hazaérjünk!

Jó feladatot adtam neki, hiszen nem tud imádkozni.

- Gyöngyike, busszal megyünk, nem kocsival.

- Természetesen, Pesten közlekedni öngyilkosság.

Megegyeztünk, bár nem szeretem a tömeget. Igaz, a buszt én javasoltam. Irány a megálló. Húsz perc a menetsűrűség, és még 19 perc van hátra a várakozásból. Gyöngyi látta a lekéssetnek a hátulját. Beszélgetünk, míg várakozunk. Meséli a munkahelyi élményeit. Iskolaszünet van, de álmában is tanítani szokott. Mondja a magáét, én pedig percenként kérdezem:

- Nem jön még a busz?

- Ne türelmetlenkedjél!

Mit tegyek, ha nem érdekel Józsika hogy faragta meg a rádióját? Továbbá Julcsi makogása hidegen hagy.

- Menjünk haza az autóért!

- Nyugi, két perc múlva jön a busz!

Megjött. Kényelmesen utaztunk az érkezett járművön, kár, hogy még kettő másik volt hátra a célig. Mikor cirka egy óra múlva a harmadik buszon elfoglaltam helyemet, igencsak párologott a melegtől a fejem. Azzal vigasztaltam magamat, hogy nem érzek káposzta szagot. Amiből következik, nem káposztalé tartózkodik a koponyámban. A kisleány állt mellettem.

- Képzeld el, a busz elején most szállt fel egy volt kolléganőm!

- Milyen testalkatú? Szükségem van a paramétereire ahhoz, hogy elképzeljem.

- Előre megyek hozzá, majd jövök, mielőtt leszállunk.

Magamba roskadtam. Fantáziálás elodázva, esetleg végérvényesen. Arra eszméltem, hogy valaki fejbe kólint. (Hiányos anyanyelvi tudásomnak lehet oka, hogy a „kólint” szót egyéb megfogalmazásban nem ismerem.) A folytatásban egy idegen mancs kezdett tapicskolni a jobb vállamon.

- Szevasz, Miki! Száz éve nem találkoztunk.

Elmormogtam egy bizonytalan szevaszt, mert nem elég, hogy a hangja ismeretlen számomra, de a nemét sem tudtam beazonosítani. Ha nő az illető, akkor felejtős a ronda hangja miatt, ha viszont férfi, az esetben tutira kiherélték.

- Tudod, ki vagyok? Persze, hogy tudod. Istenit buliztunk, amikor utoljára találkoztunk. A jövő hónapban lesz 15 éve. Képzeld el, feleségül vettem Dettit, akit akkor partiba vágunk! Pizkosul belezúgtam. Lett három pulyánk, két gyerek meg egy lány. A lány a te nevedet kapta, ehhez Detti ragaszkodott. Egyébként sajnos ő is világtalannak született.

- Uram, nem örülünk egy malomban. Már csak azért sem, mert én nyugdíjas vagyok, és nem dolgozom.

- Mit vered a nyáladat? Nevemre vettem a lányodat. Ez volt a feltétele, hogy Detti leparkoljon mellettem. Különben büszke lehetsz rá, szép csaj.

- Valakivel összekeversz.

- Ugyan már! Ha tudni akarod, én beszéltem rá Dettit, hogy feküdjön le veled. Tagadhatod a dolgot. Azonban közlöm, nem ismerek másik felnőtt vakot.

- Pedig van több tarka kutya a világon.

- Imádom ezt a vakert. Ha elmondom Dettinek a találkozásunkat, lepadlózik. Gáz, nem gáz, Viktória 14 éves és szép csaj, csak buta, mert nem járt suliba.

- Azt mondtad, a lányod az én nevemet kapta.

- Jaj, ne légy már ilyen gyökér! Természetesen, mivel lánynak született, nem Viktor lett a neve.

- Ezek szerint Vikinek szólítottál, én pedig Mikinek értettem.

- Nem mondd, hogy Mikinek hívnak? Kiköpött úgy nézel ki, mint Viktor barátom.

- Tudom, ő is vak és sötét szemüveget visel.

- Nincsen szemüvege, viszont van botja. Bocsika! Le kell szállnom, de tuti, hogy nem ismersz egy Dettit, akivel... Na mindegy.

Ekkor orromban megéreztem az ismerős parfüm illatot. Végre visszajött a kisleány.

- Látom, jól elváltál azzal a hajléktalannak látszó férfivel, aki most ugrott le a buszról.

- Hajléktalan? Nem éreztem a szagát.

- Nem tűnt koszosnak, de a ruházata megérne egy misét.

- A tesódról beszélgettünk.

- Van még két megálló. Nem akarsz átülni az árnyékos oldalra, látom, megártott a napsütés.

- Kétségtelen, nem fázom, de azért az ciki, hogy ennyit nem nézel ki belőlem.

- Majd otthon megbeszéljük.

- Ne fenyegetsz, mert átmegegyek brutálba, és mehetsz egyedül rucikat vásárolni.

- Ugyan már! Csak elmesélem anyunak, hogy egy toprongyos kopasszal közös gyereketek van.

- Még kopasz is?

- Istenem, időközben kihullott a haja. Remélem, megfogjuk a szerencsénket, ha kapok olyan ruhákat, amilyenekre vágyom.

- Számomra egyedüli szerencse, ha épségben hazaérünk. Irány az ajtó!

Leszálltunk, és elindultunk balra.

- Várjál! Azt hiszem, jobbra van valahol az üzlet.

- Gyöngyike, ne izélj már! Mi az, hogy valahol?

- Nem tudom pontosan, de tavalgy mintha...

- Tiszta szerencse, hogy nem kocsival jöttünk.

- Autóval sima ügy, de a busz más utakon jár. Nem vagy szomjas?
- Mert ha igen?
- Akkor itt van egy olyan bolt, amiben üdítőt és jégkrémet árulnak.
- Hurrá! Nemzeti dohánybolt?
- Várjál, látom a ruhaboltot, amit keresünk!

Elkezdünk loholni, mintha a ruhaüzlet nem házban működne, hanem menekülne tőlünk, és utol kéne érniük.

- Időben szóljál, mielőtt odaérünk, legyen időnk fékezni, nehogy túlrohanjunk a bejáraton!

Nagynak tűnik a ruhaüzlet, de a sorok között keskeny a hely. Negyedóra keresgetés után talál egy majdnem tetsző blúzt. Úgy tűnik, nekem kell áldásomat adni rá.

- Nézzed meg, szerinted jó az anyaga?

Elkezdek kotorni a vállfákon lógó ruhaneműk között.

- Ne azt, hanem itt, ezt a harmadikat nézzed!
- A saját holmijaimat sem ismerem, nemhogy a női cuccokhoz értenék - mondom diszkréten felé fordulva.

Ám helyette egy hölgy kér tőlem utat, Gyöngyi eltűnt. Próbálok behúzódni a fogasok közé, de a csaj vagy alacsony és hátizsákot hord, vagy nagy a fenéke, mert kis híján tüzet fog a ruházatunk a súrlódástól.

- Találtam a másik soron szebbet, gyere nézzed meg!
- Figyelj! A hölgy, aki elhaladt mellettem, alacsony volt?
- Alacsoooooonny?! Kismiska vagy hozzá képest a közel mázsáddal. Úgy néz ki, mint egy hústorony.
- Akkor a második tippem jött be.

Megstíroltem azt a blúzt is. Áldásomat adtam rá, és nem csodálkoztam, hogy visszamentünk az előzőhöz, mert az mégiscsak ünnepélyesebb szerinte. Irány a próbafülke! Állok bambán gondolataimba merülve, kezemben egy övtáskával.

- Ha még egyszer találkozunk, fizetni fog!

Feltételezem, hozzám szólt a hústorony, mert füllel nem észleltem más mozgást a környéken.

- Megyek, inkább felpróbálom az előzőt.
- Gyöngyike, ne rohangásszál, mert elesel, és bibis lesz a lábacsikád!

Nem tudom, az ilyen bugyuta szöveg hallatán mi fogalmazódik meg a fejében, de bölcsen hallgat, mert csúnyán nem szabad beszélni.

- Találtam egy csodaszépet. Felpróbálom, aztán mehetünk.

Reménysugár. Szoknyát is akart venni, de a „mehetünk” egyértelműsítette számomra a fizetés utáni távozást. Percek múlva derült ki, megveszi a blúzt, viszont évnitóra szoknyát kell keresni. Főlösképpen lenne részleteznem a még hátralévő másfél órát. Gyöngyi mindig tudja, mit akar, de nehezen határoz. Két órát töltöttünk a ruhaüzletben, és egy blúzzal, valamint két szobapapuccsal távoztunk.

- Jövő héten visszajövünk anyuval, mert kapnak új árut. Szerinted örülni fog a papucsnak?

Abban a minutumban, hogy kiléptünk a napsütésbe, megszólalt a telefonom.

- A lányod aggódik. Örülni fogsz a papucsnak?

- Milyen papucsnak, és hol vagytok? Nem hívtatok.

- Amilyet magának is vett, és most léptünk ki az üzletből. Elfelejtettünk hívni. Meg tudod bocsátani a vétkünet?

- Jöttök haza?

- Gyöngyike, az a kérdés, hogy hazafelé irányítjuk kocsink rúdját?

- Nem, mert valahol a környéken van egy márkás fehérneműbolt.

A „valahol” szíven ütött. Akkor még nem sejtettem, hogy nem mehetek be vele oda, mert női intimitásokba ne üssem az orromat. Letámasztott a bejárat mellé, mintha bicikli lennék. Árnyékban és zajban várakoztam. Viszonylag rövid idő telt el az érkezéséig.

- Gyorsan nyissad ki a váltáskádat!

Meleg volt a helyzet, mert nylon szatyorban hozta ki a fehérneműket, és azt sürgősen begyömösölte az én puttyombomba.

- Gondolom, irány a villamos!

- Szeretnék egy parfümöt venni, van nálad sok pénz? Abban az üzletben nem lehet kártyával fizetni.

- Megérdemled, hogy jó legyek hozzád, Gyöngyike?

- Ha elfáradtál, menjünk inkább haza!

- Messze van a parfüméria?

- Pontosan nem tudom, de gondolom a közelben lehet.

Elindultunk a „gondolom” irányba. A hölgy aranyos volt, akitől az üdítőket vettük, mert „úr”-nak titulált. Cserében megkérdeztem tőle, hol van a környéken parfüméria. Alig két utcányira a fehérnemű bolttól, természetesen ellenkező irányba.

- Nem baj, itt a szomszédban van a könyvesbolt és pár hete jelent meg egy fejlesztéssel kapcsolatos könyv. Inkább azt nézzük meg!

- Rendicsek, de ha ott rohangászni fogsz, akkor kitör a balhé.

Nem rohangászott. Egyből megtalálta a cirka 800 oldalas könyvecskét. Álltam csendben mellette, ő pedig félhangosan olvasta a szakszöveget. Csupán annyit értettem belőle, hogy gyerekekről szól.

- Remélem nincs szándékodban itt végigolvasni.

- Csak beleolvasgatok több helyen.

Úgy tett, ahogy mondta. Legfeljebb tíz hosszabb szöveget olvasott el nekem belőle, majd az elsőől az utolsó lapig végignézte, nehogy hiányozzon egyetlen oldal is.

- Rendben. Megvesszük, mert kicsit borsos az ára?

- Mennyi?

- Nem egészen 8000 forint.

- Egészen mennyi?

- 7900, de ha sokallod, akkor mehetünk!
- Micsodaaaa?! Hiszen ingyen van. A várakozásomba fektetett energia többet ér.
- Kösz, rendes vagy.
- Tudom. Fizessél, aztán támadunk a pacsuliboltba!

Úgy tűnt, örül az ötletemnek, de tud uralkodni az érzelmein. Gyöngyi mindig mindenkivel udvarias, kulturáltan beszél, a trágár kifejezések alkalmazóit megveti. Általában konkrét elképzelésekkel indul vásárolni, csupán a vételnél bizonytalankodik. Hetenként megy be a hentesüzletbe körülnézni, de csak havonta sikerül venni valamit. A kolbász puha, a szalonna zsíros, a húsnak csúnya a színe. Piacon a paprika, paradicsom fonnyadt, és különben is drága. Ha olcsóbb, akkor nem engedik válogatni, azért nem veszi meg.

Illatszereket szeretek vele vásárolni. Bementünk a boltba, egyből meglátta a polcon az adott márkájú parfümöt.

- Ha lehet és van még időnk, szívesen körülnéznék.
- Gyöngyike! Koromnál fogva bölcs vagyok. Ha nem lehet úgy, ahogy szeretném, akkor úgy szeretem, ahogy lehet.

Beizzítottam szaglószeremet. Nem csupán parfümök kerültek górcső alá, hanem légfrissítők és szappanok is. De ezt legalább élveztem, mindaddig, míg meg tudtam különböztetni az illatokat. Természetesen, amit akart, azt nem vette meg, viszont talált két másikat helyette.

- Több vásárlás nincs, irány a fatornyos hazánk!
- Megyünk-megyünk, bár jó lett volna még... na mindegy.
- Gyöngyike, pszichológiából mit tanultál, a gyerek melyik szülő génjeit örökli inkább?
- Nem emlékszem ilyenre, de tény, a környezet nagy hatással van az egyén fejlődésére.
- Én a kivételek közé tartozom. Minimálisan sem érzem, hogy átvettél volna valamit a határozottságomból.
- Rosszul ismered magadat. Te indulatból vagy határozott. Nyugalmi állapotodban szép beszéddel bármit el lehet érni nálad, olyat is, ami elveiddel ellentétes. Erről szólt a mai nap. Pontosan tudom, tovább nem feszíthetem a húrt, mert az idegeiden képtelen lennél uralkodni. Pedig az ésszerűség azt diktálná, ha egyszer rászánjuk magunkat több órás utazásra, akkor használjuk ki a lehetőségeket.
- Vezessed elő, amit az előbb elharaptál, te pedagógusok gyöngye!
- Anyunak a születésnapjára szerettem volna valamit venni, de majd bejövök egyedül Pestre.
- Van elképzelésed?
- Nincsen, de gondoltam, körülnéznék.

2013. szeptember 23.

Lacika

Családunk kétharmad része úgy döntött, ezen a nyári szombaton felmegyünk kirándulni az északi hegyvidék vonulatára. Ők döntöttek, én meg alkalmazkodtam. Hat éve történt, de ma is élénken él bennem az élmény. Irány Nógrád megye kora reggel autóval. A települést azért nem említem konkrétan, mert személyiségi jogokat sértene a folytatásban. Nem túl széles, viszont több helyen meglehetősen keskeny ösvényeken gyalogoltunk, hárman, libasorban. Semmi útiterv, térkép pedig minek is kéne, hiszen akkor kötve lennénk valamihez, márpedig mi kikapcsolódni jöttünk. Kánikula volt, de a magas fák megvédték bennünket a napsugaraktól. Ám valószínű, ezt az igazi túrázók nem tudják, mert egész délelőtt gyalogolva, egy árva lélekkel nem találkoztunk. A déli órákban leültünk egy olyan helyen, ahol valamikor pár fát kivágtak. Így azután a tönkjeik némi komfortot biztosítottak a megéhezett kirándulók számára. Gyöngyike észrevette, tőlünk nem messze egy fekete széldzseki pihen a talajon. Mivel még legalább fél órát a helyszínen tartózkodtunk és nem került elő a gazdája, úgy döntöttem, megszemlélem közelebbről. Kikutatva a zsebeit, egyetlen papírzsebkendőt találtam és azt is használatlanul. Mintha rám öntötték volna. Gyöngyike még egyszer alaposan körülnézett, én meg a füleimmel radaroztam, de semmi jel nem bizonytalanított el a döntésemben, ez a ruhánemű a továbbiakban tulajdonomat képezi. Az égből pottyant a talajra, bár ez nem biztos, mert a faágakon fennakadt volna. Annyira megörültem a zsákmánynak, hogy vettem a bátorságot és javaslatot tettem, menjünk le a faluba és húzzunk haza! Ötletemet elfogadták. Megindultunk lefelé. A többség elbizonytalanodott. Kétségtelen, felfelé meglehetősen sormintázva haladtunk, így azután komoly esély volt rá, hogy ellenkező irányba nem tudjuk ugyanazt az útvonalat rekonstruálni. De hát én benne vagyok a korban, és mint ilyen, kellő bölcsességgel rendelkezem. Ha a faluból végig felfelé jöttünk, nyilvánvaló: a település lenn van. Ha lefelé megyünk, előbb-utóbb odaérünk. Esetleg még az lehet, hogy máshova. Vajon miért rövidebb lefelé az út, mint felfelé? A civilizációba érve meleg fogadtatásban volt részünk az autónk által. Kitárva az ajtajait, képen vágott a hőség.

- Gyöngyi néni, várjanak meg! -kiabált egy borízú hang. Sok év alatt sem tudtam megszokni, mióta Gyöngyi pedagógus lett, nénizik, idősek, fiatalok egyaránt. Azt pedig gyerekkoromból tudom, létezik borízú hang, legfeljebb logikátlan. Gyöngyi nem tudta kit tisztelhetünk a félmeztelen úrban. Érkezése után lepacsiztunk és kiderült, ő a Nándi bácsi. Okosabbak nem lettünk tőle, viszont legalább volt rá indok, hogy hülyén nézzünk ki a fejünkől. Perceken belül kölcsönösen okosabbak lettünk. Évekkel ezelőtt Gyöngyi tanította az unokáját, Dávidkát. Akkor még ők is azon a településen éltek, ahol mi, de miután Irmuskával együtt nyugdíjba mentek, leköltöztek ide a vidéki házukba. Mivel nekem is bácsiként mutatkozott be, büszkén mondtam: „Miki vagyok.” Valójában azonos évben születünk, csak ő február elején, én pedig májusban. Nem kérdeztem, ő mondta a korát.

- Gyöngyi néni, ne haragudjon, nem tudtam, hogy a szülei nem látnak!

Gyöngyi neheztelt rá, de nem ezen okból, hanem mert feltartott bennünket. Biztos voltam benne, most fog következni, neki is van egy rokona, egy barátja, vagy egy akárkije, aki szintén nem lát. Sok évtized alatt nem sikerült olyannal találkoznom, aki ne indította volna így a társalgásunkat. Általában kiderül a vallatásnál, szó nincsen arról, hogy az illető vak lenne, de lehet, hogy már nem tud olvasni, vagy látásromlása miatt elveszték a jogosítványát. Nándi bácsinak a szomszédjában él egy vak gyerek. A szülei siket-némák. Szegény gyerek rosszul beszél és ezért gyakorlatilag soha nem mozdul ki a házból. Az úr segíteni szeretne a fiúnálunk. Végül is, Gyöngyi majdnem annyi ideje nagykorú, mint ahány évig gyermek volt, itt az ideje, hogy felneveljünk egy másik gyermeket a siket-néma szülei helyett. Találtunk a hegyen egy dzsekit, most egy gyereket. Ráadásul még csak kora délután van. Rózsikával

konzultáltunk. Ha nem laknak messze, elzarándokolhatunk hozzájuk. Szoptatni biztos nem kell, ha terítéken van a beszédhibája, más pedig nem gond, csak szeresse a mákostésztát. Pár kilométer ide a falu vége, autóval nincs messze. Az öreg tekert előttünk a bringáján, mi meg lassan követtük. Gyöngyinek megjegyeztem, nehogy elüsse, mert nélküle nem találunk oda. Azt mondta, morbid vagyok, de én Norbinak értettem. Mire kikászálódttunk a Renaultból, az öreg becsengetett. Velünk közölte, sokára fognak kijönni, mert a fiú hallja a csengetést, de ő vak és nem jön ki. Szól a szüleinek. Szerencsénk volt. Gyöngyi közölte, egy néni érkezik. Mondott valamit, de egyrészt nem értettem belőle semmit, másrészt bácsi hangja volt. Mindenesetre kezét csókolomot köszöntem, a hölgyek pedig, ahogy illik. Nándi bácsi lassan, tagoltan adta elő: elhozta a barátait, akik világtalanok és találkozni szeretnének a Lacikával. Mindhárman mosolyogtak. Bennünk ugyanis fel nem vetődött volna, hogy a fickót barátként tituláljuk. A „világtalan” jelzőért pedig legszívesebben fenyítésbe részesítettem volna. Nyílt a kapu, Nándi bácsi elköszönt. Más fogalmazással, cserbenhagyott bennünket. Nem tudom milyen az, amiben maradtunk, mindenesetre nem éreztem jól magamat benne.

Hallottam, távolodik a drótszamár, nyergében az öreggel, de nem értettem, ha szomszédok, miért megy haza biciklivel? Lehet, a hegy túloldalán lakik, csak errefelé mindenki szomszéd? Ilyennel volt szerencsém találkozni vidéken. Beléptünk az udvarra és miközben a néni (továbbiakban Zsuzsanna) zárta a kaput, karomra tette a kezét, jelezve, ő lesz a kísérőm. Hegyi falu, biztos voltam benne, nem sík terület az udvaruk. Vajon, hogy fog velem kommunikálni, ha lépcsőn vagy egyéb felület-változáson kell áthaladnunk? Attól pedig pláne féltem, hogy beszélgetnünk kell. Azt tudtam, a ház elég messze van a kaputól, hiszen hallottam, mikor nyílt a teraszajtó. Nem beszélgettünk, viszont a kézmozdulataival egyértelműsítette, hol kell lelépni, hol pedig fel. Hogy mennyiben a siket-némák sajátossága, azt nem tudom, de szeretem, ha nem trombitálják a fülembe jó hangosan: „Vigyázz, lépcső!” Haladtunk és közben megjelent velünk szemben az úr (továbbiakban Róbert.) Szent meggyőződésem volt, ő a Lacika, hiszen vékony a hangja és általánosságban ez nem a férfiakra jellemző. Jó napot-ot köszönt, de külföldi akcentussal. Továbbá anélkül, hogy megkérdezte volna, fölém tornyosult, átvett a feleségétől és lepacsiztunk. Az első találkozás évekkal ezelőtt történt. Ma sem tudom, honnan tudta Gyöngyike, hogy az előszobában le kell vetnünk a cipőket. Ezek szerint ő érti a jelbeszédet. Nem tisztáztam, ki vágott hátba, de tény, lábbelim hátrahagyása után egy szobában találtam magamat, mert szőnyeget éreztem magam alatt. Következett pár mondat váltás, apuka és Lacika között. Észleltem füleimmel, közeledik felénk „a gyerek”. Vele is kezefogtam, és bár hosszú ujjaim vannak, nehezen értem át a tenyerét. Azóta viszonylag pontosak az információim, de akkor sacra úgy ítélt: „a gyerek” vagy húsz centivel magasabb, mint én és basszust énekelhetne egy kórusban. A kétharmadnak kezét csókolt. Közölte, ő sajnos dadog és különben sem szószátyár. Közben a szülők hellyel kínáltak bennünket. Róbert lenyomott egy fotelba. Háromtagú kis családjukban én vagyok a szóvivő. Nem csoda, hogy féltem a folytatástól. Éreztem a feladat súlyát, nekem kell bonyolítanom a társalgást. Ám a körülmények ebből a szempontból nem kedveztek. Ráadásul, fogalmam nem volt, mit keressünk mi itt.

- A környéken kirándultunk és a faluban találkoztunk Nándi bácsival, aki három hónappal idősebb, mint én.

Megálltam és vártam valamiféle reagálásra, ám a csend partneremmé szegődött, így kénytelen voltam folytatni.

- Úgy ítélte, segítségére lehetünk, mint olyanok, akik gyerekkorunk óta nem látunk. Lacikaként említett, mi meg azt hittük, tényleg kisgyerekről van szó.

Mielőtt megszólalt, sóhajtozott. Elképzeltem az embert, aki látja maga előtt a nehéz terhet, amit fel kell emelnie és érzi, nem lesz könnyű feladat.

- Bocsánatot kérek, tisztelettel, nem tudtam, hogy hozzám tetszik szólni!
- Igaz-igaz. Ha az utcán rám köszönnek, de nem mondják a nevemet, én is elbizonytalanodok. Előfordul, visszaköszönök és azután derül ki, nem is engemet üdvözöltek.
- Hüüü, az kellemetlen helyzet.

Beindult a kommunikáció, de idézni nem tudom a mondanivalóját, mert hiteltelen lennék. Finoman szólva, nehezen képezte a szavakat. Kedvelem a dadogós embereket. Nekem humor, ami nekik szenvedés.

Lacika 1977-ben született. Csupán 33 évvel fiatalabb, mint én, így azután indokoltnak találtam, hogy tegeződjünk. Számára nem volt könnyű feladat, ezzel szemben nagyon nehéz. A délután folyamán voltam bácsi, úr és miután megkóstoltuk a hegy levét, Miki lettem. A 32 éves gyerek elmondta, igaz, Lacikának szólítják, de ő nagyon nem szereti. Megnyugtattam, 33 évig a munkahelyemen mindenkinek Mikike voltam, mert az emberek a fogyatékosok iránti rokonszenvüket így fejezik ki. Szülei mindketten „ötvenhatosok”. A forradalom idején születtek. Zsuzsanna és Róbert névre hallgatnak. Tudom, pontatlan a megfogalmazásom, hiszen siket-némák. Kicsi gyerekként kerültek intézetbe, mert szülei lemondtak róluk. Bőrdíszműves a szakmájuk. Mikor összeházasodtak, a helyi tanács ingyen adott nekik telket. Mindig keményen dolgoztak, de nem a szakmájukban. Ma már komoly házuk van és több hold föld, valamint háztájiban állatok. László egészséges gyerekként született, de mivel örökölte a zárkózottságot, majdnem iskolás volt, mikor megtanult beszélni. Nincsenek barátai és a fiú érettségi után a szüleivel együtt dolgozott a mezőgazdaságban, mígnem baleset érte. Egyik nyáron gyümölcszedés közben leesett a fáról. Agyrázkódást kapott és elvesztette a szemevilágát. Évek óta él vakon. Gyöngyi szerint a srácnak autista beütése van. A beszédhibától eltekintve, meglehetősen szófukar, viszont rendkívül tisztelettudó a szövege. Úgy éreztük társalgás közben, mintha felsőbbrendűek lennénk, ő pedig a cselédsorban. Rózsikát és Gyöngyikét nem tegezte, hiába javasolták neki. Őket „hölgyek”-nek titulálta. Fergeteges társalgásunk közben bor és üdítő került az asztalra. Mi hárman, Zsuzsannával és Róberttel bort ittunk, László és a kétharmad az üdítőt preferálták. Mikor Róbert a vállamra tette a kezét, éreztem, koccintásra emelhetem poharamat. László ezt megerősítette. Mondta, gyakran előfordul, ha szólni kívánnak hozzá a szülei, kedvesen hátbavágják.

- László, nem a kerítésen kiabál át valaki hozzátok?

Ugyanis, nyitva volt az ablak és közelben elbőgte magát egy tehén. Viccnek szántam, de a fiú elmesélte, a szomszédokban nyaralók vannak, a tulajdonosok momentán nem tartózkodnak itt. Amit hallottam, az a hang egy tehéntől származik. Kezdttem fáradni. Nem kedvelem a komoly társaságot. Gyöngyi folyamatos társalgásban volt a szülőkkel, miközben mi többet hallgatunk. Általuk tudtam meg, a srác jól sakkozik, még hozzá fejben. Próbára tettem és fél óra alatt úgy elvert, mint szódás a lovát. Honnan eredhetnek az ilyen okos szólások? Iszik, mint a kefekötő, Magyar ember evés közben nem beszél. Szegény kompromittált szódások! Alig másfél órája, hogy megismerkedtünk, máris elhangzott László részéről az első kérdés:

- Nem tudom, hogy kérdezzem meg, kérlek szépen, hogy ne legyek tolakodó?
- Nyomassad, Lacikám, ahogy a csövön kifér! A mattot sem kérdezted meg, óhajtom-e.
- Ismeritek ti a pontírást?
- Barátom, azon nőttünk fel mindketten. Az anyatej után nyomban a Braille-írás következett. Ha szeretnéd, levelezhetünk.
- De hát én...
- Mit akarsz ezzel mondani, László testvér?

- Szeretném elsajátítani.
- Számítógéped van?
- Apukának mondtam, vegyenek maguknak. Én azt sajnos nem tudnám kezelni.
- Játsszunk egy visszavágót! Ha engeded, hogy én győzzek, megtanítom a pontírást meg a számítógép használatát.
- Susztermattot vagy bolondmattot játsszunk?
- Attól függ: ha én vagyok a világos, nem tudsz susztermattot adni.
- Leszek sötét és bolondmattot adok, ha megengeded! G4-E5 F3-vH4 matt két lépésben. Világos esetén a susztermatt: E4-E5 fC4-hC6 vH5-hF6 vF7 és matt négy lépésben. Mikor láttam, gyakorlatilag mindenkit kivettem a faluban.
- Két kérdésem van, László: Most miért nem dadogsz, valamint, ha hölgygel játszottál, szoktatok-e dugni előtte?

Meglepődött a kérdésemen és dadogva reagált. A sakkban magabiztosnak érzi magát, ezért nem dadog. Amúgy pedig eddig még nem volt barátnője. Közöltem, nem szexuális aktusra utaltam a kérdésemmel, hanem csak arra, hogy döntötték el parti előtt, ki melyik színnel játszik. Mi ezt úgy csináljuk, az egyik fél eldug a két kezébe egy-egy különböző színű gyalogot, a másik pedig választ a kettő közül. Óriási, felvilágosításom után elnevette magát.

Róbert odajött, megfogta a vállamat és határozottan mondta: „höhömő”! Nyújtottam a kezemet, hiszen nyilvánvaló volt, egy pohár bor van a kezében. Arra nem volt stratégiám, mi van, ha tévedtem? A vakok és a siket-némák kommunikációja nem zökkenőmentes. László a kíváncsi kérdésekre úgy reagált, a szülei tudnak olvasni a szájáról, ő pedig érti, hogy mit mondanak. Ha nem kell hangosan beszélnie, akkor nem dadog. Hihetetlen frappáns ötletemet megmosolyogta. Bátorkodtam előadni, számára a legideálisabb kapcsolat egy lánnyal a kölcsönös szerelem lenne. Neki suttozhatna a fülébe dadogás nélkül, amúgy pedig este az ágyban sötétben úgysem fontos a látás.

- Mikuli! Zsuzsanna megmutatja nekünk a horgolásait. Mindjárt jövünk, de kérlek, ne rontsád el a fiatalembert!

- Mókuci! Szerinted rossz az, amire céloztam?

Fantasztikus, Zsuzsanna nevetett. Meg kell tanulnom, a jelenlétükben tegyem a szám elé a kezemet, mintha tüsszentenem kéne, mert képesek odafigyelni, mit dumcsizunk a csemetéjükkal. Mindenesetre Róberttel üritettük a poharainkat. Úgy terveztem, utána szégyenemben magamba roskadok. Az első perctől kezdve világos volt, Gyöngyinek nem jelentett akadályt a kommunikálás a szülőkkel. Ha Rózsikának sem, akkor gáz van. Én ugyanis még Lászlóval is nehezen társalogtam. Róbert leült velem szemben. Adódott a lehetőség, hogy bizonyítsak önmagamnak. Felé fordultam és megkérdeztem, milyen haszonállatokat tartanak. A válaszból, amit értettem, azt sem merem leírni, mert csúnya szó volt köztük. Mivel László fordította a szöveget, bizonyossá vált, a libát hallottam másnak.

- Most sem dadogtál.

- Mert nem kellett odafigyelnem, amit mondtam.

- Megmutatod az állatokat?

- Apuka megmutatja. Engemet nem engednek egyedül járkálni, csak itt a ház körül.

- Miért nincs vakvezető kutyád?

- Hova menjek vele?
- Udvarolni.
- Olyan ve...ve...ve...velem nenenenenenem foooooorduuuuulhat elő.
- Nem is szeretnéd?
- Ha...ha...ha...ha váááálaszthatnééééék, akkor inkább lát...lát...lát...látni szeretnéééék.
- Határozott véleményem, a fogyatékoságunkat egészségesen kell megélnünk. Fiatal koromban sokat járkáltam egyedül Budapesten. Abban az időben rengeteg tíz centi átmérőjű vas villanyoszlop volt az utcákon. Általában sikerült orral középen eltalálnom őket. Fájt a nózim, ám magamban mindig mosolyogtam azon, milyen ügyes vagyok. Azt hiszem a dadogásodat te éled meg tragikusan, az emberek elfogadnának. Nekem kifejezetten tetszik. Volt egy kolléganőm, aki dadogott és közben kényszermozdulatokat tett. Konkrétan, míg kinyögte a mondani-valóját, folyamatosan boksztolt engemet. Tudod hányszor lett volna kedvem visszadadogni neki?
- Megint figyelmetlen voltam. Róbert vette az adásomat és érthette a pajzán gondolataimat, mert már bocsánat, de elnyerítette magát. Ekkor érkezett vissza a hölgykoszorú. Rózsika próbált előadást tartani, milyen szép kézimunkákat, díszpárnákat láttak, de bunkó módon tudomására hoztam, odázzuk el a témát és mivel ismer, tudja, ez számomra az érdektelenséget jelenti. Gyöngyike viszont közölte, jó lenne indulnunk, mert észak felől hatalmas viharfelhők közelednek és azt nem kedveli vezetés közben.
- László, ezek szerint mennünk kell. Felhívlak telefonon, hogy megbeszéljük a pontírás el-sajátításának módját.
- Kiderült, nincsen telefonjuk, mert a szüleinek nem kell, ő pedig nem merne beszélni telefonon. Úgy tűnt, nem tudunk kapcsolatot tartani, mert ahhoz nincs kedvem, hogy hetenként zarándokoljunk Nógrádba. Közöltem és László beszélt Zsuzsannával. Addig nem tudtam, hogy a siket-némák kaphatnak jogosítványt. Van autójuk, az édesanyja vezeti. Azért írom így, mert mindig eszerint említi az anyukáját. Mi is konzultáltunk hármasan és kisütöttük, ha Zsuzsanna elhozza hozzánk a fiát, pár hétig nálunk marad és ezalatt megtanítjuk a számítógép kezelésére meg a Braille-írásra is. Csütörtök estében egyeztünk meg, akkor jönnek hozzánk.
- Vác után jártunk, mikor a Teremtő úgy intézkedett, ad egy kis időt a társalgásra. Piszkosul zuhogott az égi áldás, ezért leálltunk, hiszen amúgy az idő nem sürgetett bennünket.
- Meséljél, Gyöngyike, hogy néz ki a család!
- Jó, de áruld el, miért van a siket-némák autójának tetején antenna?!
- Feltételezem, Zsuzsannát zavarja vezetés közben a csend és bekapcsolja a rádiót.
- Az nem úgy van, mint nálatok? Nem láttok semmit, tehát sötétet sem.
- Eddig még nem voltam siket, de haladok abba az irányba. Mindenesetre hallhatsz, ha Róbert fülébe trombitálja valaki a nevét, a „r” betűk megmozgatják a hallószerveket, tehát észleli, ezt mondta a gyerek.
- Kedvem lett volna nevetni, mikor találkozáskor László föléd tornyosult az apukájával egyetemben. Róbert van vagy két méter magas, de szikár, Zsuzsanna fele akkora, viszont súlyban kompenzálja a lemaradását. Duci a szentem. Ami pedig Lászlót illeti, magas és testes. Alacsonyabb valamivel, mint az apukája. A szemein nem látszik, hogy vak. A mozgása sem vakos. Értem ezalatt, nem bátortalan, mert megmaradtak benne a látóreflexek.
- Mikor elkészöntünk, majdnem felborította az asztalt.

- Mert agyban nem követi a mozgását. Nekiment az ajtófélfának. Visszavonom, hogy autista beütése van. Környezetváltozásra lenne szüksége, mert otthon mással sem foglalkozik, mint a fogyatékoságaival. Megpróbálok elindulni, mert tisztul az égbolt.

A következő napok aggodalommal teltek. Ketten közös véleményen voltunk, mi van, ha elhamarkodott volt a felajánlásunk és a gyakorlatban nem tudunk mit kezdeni Lászlóval? Gyöngyike kedvesen próbálta növelni önbizalmunkat:

- Bármit megoldottatok eddig, amire vállalkoztatok. Nincs okotok a félelemre.

Van vagy nincs, csütörtökön az esti órákban megjelent a furgon a házunk előtt. Én, a bátor mentem ki fogadni a küldöttséget. Első meglepetésem: bömbölt a rádió az autóban. Arra gondoltam, ha Róbert a „r” betűt észleli a fülével, hátha az autóban, a zárt dobozban nagy hangerővel Zsuzsanna élvezi a disco-t. Tévedtem, ahogy velünk kapcsolatban is tévednek az emberek, mikor azt hiszik, megtanuljuk hány lépésre van „a” és „b” pont között a távolság. Hoztak pár liter olyan tejet, ami tehénből származik és még pipiket is (szerencsére levágva), melyek a szabadban éltek eddig a napjaikat. Lászlót én vezettem be a házba, miután Zsuzsannával pecsételtünk egymás orcáján. (Ő kezdte!) Mivel még aznap haza akart érni, a kétharmad megmutatta neki, hol lesz elszállásolva a gyermeke. Javasoltam, mutassák meg az udvar végében azt a romos kisházat, ahova bezárom, ha nem tanul szorgalmasan Lacika. Gyöngyike, arra hivatkozva, hogy nem könnyű a kommunikálás, ezt az információt nem továbbította. Végigmotogattam a srácnak a bázisunkat. Azt is, hol lehet leesni a csigalépcsőről a földszintre. Hogy szép álmai legyenek, kimentem vele a kert végébe és onnan magyaráztam a visszavezető utat a házba. Lelkére kötöttem, vigyázni kell, mert két helyen nyitott aknával találkozhat és abba bele lehet esni. A borzasztó, otromba viccnek szántam mindezeket, de László nem ijedt meg. Sőt, másnap reggel úgy indított, egyedül ment felfedezőútra a házban. Nem szerencsétlenkedett és mikor rákérdeztem az okára, azt mondta:

- Mivel ti sem láttok, nem érzem kellemetlenül magamat.

Igaz, dadogva mondta, de hát nem tudom pontosan idézni.

Járkálva a nappaliban, összehalálkozott a falon lógó gitárommal. Engedélyem után leakasztotta és elkezdett barátkozni vele. Gyöngyike pedig, növelve komfortérzetünket, prezentált kávé nekünk, ami jól jött a tanulás megkezdése előtt.

- Ha akarod, taníthatlak gitározni, bár én is csupán a „gólya-gólya gilicét” tudom pengetni negyven év után.

Cseppet sem csodálkoztam, hogy a felvezetésem után nem élt az ötletemmel. Nem baj, nem szegte kedvemet, hogy negyedórán el ne magyarázzam idevonatkozó ismeretanyagomat a kávézás terhére. A főnökasszony érkezése zavarta meg briliáns szózuhatagomat.

- Ittatok?

- Mókuci, nem kerestük a tokot, nem tudom hol van. Ám, ha Lászlót érdekli, rögvést utánanézek.

- A kávé megittátok? Ne forgassad ki a szavaimat! Egyébként arról volt szó, hogy én tanítom a pontírást.

- László, ezek szerint momentán ennyit a gitárismeretből, én pedig olajra lépek, csak nehogy hanyatt vágódjak.

A pontírás betűinek elsajátítása bámulatosan gyorsan ment fejben. Érezni azonban a fizikai munkában megkeményedett ujjakkal szinte lehetetlen a pontokat. 1975-ben az első vakvezető kutyám számára vásároltam egy kemény bőrből készült nyakörvet, aminek megpuhítására paraffinolajat használtam.

- Szedjétek elő a kézkrémeiteket, aztán majd kiderül, melyik a legalkalmasabb László számára! Addig ismerkedünk a számítógéppel.

A hátralévő bő két hét alatt alapszinten megtanult olvasni az ujjával.

- Bocsánatot kérek az érdeklődésemért! Szeretném megkérdezni, ti máskor is szoktatok oktatni?

Rózsika elmesélte, pedagógus szeretett volna lenni, de a család anyagi helyzete nem engedte meg, hogy egyetemen továbbtanuljon. Nekem a pedagógiai érzésem konvergál a nullához. Valójában, amit gyerekkoromban célként tűztem magam elé, azt fiatalon elértem. Nyugdíjas lettem. Éneket és zongorát szoktam oktatni. Egyszer ránk zúdult egy cigány család. Anyuka és sok gyereke. Énekelni akartak, de hiába való volt a lelkesedés, mert kivételesen elütöttek a fajtájuktól. Cseppet sem voltak muzikálisak.

- Ne haragudj, kérlek szépen, elmondhatok erről egy tréfát?

- László testvér, lekötelezel vele. Örülünk, hogy új oldaladról megismerhetünk.

- Elnézést kérek, nem lesz teljesen szalonképes!

- Ha disznó szó van benne, azt fütyöld ki, barátom!

- Nem disznóról szól. Egy sok gyerekes cigányasszony felvonul a gyerekseregével. A rendőr megkérdezi tőle:

- Ki csinálta ezt a sok gyereket?

- Hát izé, instálom: a nagyját az apja, az apraját meg a nagyja.

Alakul a fiú, mint púpos gyerek a prés alatt.

Tizedik napja volt nálunk, mikor úgy nézett ki, vége a vendégségnek. Szombaton délután László a tíz ujjas gépelést gyakorolta éppen, irányításom alatt, mikor Gyöngyike az emeleti ablakból látta, közeledik a házunkhoz egy ismert furgon és megáll. Kedvesen lekiabált nekünk, László pedig, mintha rugóval működne, felugrott az asztaltól és megindult a terasz irányába. Két napja ő hozza be a csigapostát aládából, hogy gyakorolja az önálló közlekedést. Hagytuk, hadd fogadja az érkezőket. Szegény szülei aggódtak miatta. Egész héten tervezgették, meglátogatnak bennünket, hátha közben Lacikának valami baja történt. Nem értettem a dolgot. Egyedül ment ki, egyenesen a kapuhoz, de visszafelé már vezették. Mivel a házban a szülők mosolyogtak, egyértelmű volt, hittek a szemüknek. Füllem próbáltam követni a társalgásukat. László suttogott, a szülei pedig folyamatosan nyomatták a szöveget, amiből néha értettem meg valamit. Annyit sikerült kihámoznom, László barátunk nem panaszkodik. Még azt is jókedvűen mesélte, hogy lefűrészelt a barackfáról két száraz ágat. Gyöngyi közvetítette, ahogy mutatta a kezeit a szüleinek, minden ujjá megvan. A zenetanításáról lemondtam az első pár napban, de azért zongorán megtanulta a „Virág Erzsébet” című adaptációt. Azt hittem, előadja nekik és csak később jöttem rá, az olyan lett volna, mintha én gyönyörködnék Mona Lisa mosolyában. A számítógépen produkálta magát. Az elmélet ott is jobban ment, mint a gyakorlat. A pontírásban az olvasással, a számítógépen pedig az írással voltak ekkor még gondok. Tény, gyorsan tanul. Kérdés, milyen gyorsan felejt?

Nem készültünk vendégfogadásra. Rózsika az itthoni készletből felajánlotta az alkoholmentes citromízű sört. Róbert meg se várta, hogy a fia tolmácsoljon. Saját szavaival tiltakozott, úgy, hogy megértettük. Zsuzsanna élt a lehetőséggel. A hölgyek kivonultak a konyhába sörözgetni. Egyszer csak hallom ám, Gyöngyike nem mosolyog, hanem nevet. Ritka alkalom, ezért kivitt a kíváncsiság. Jó hatással volt rájuk az alkoholmentes sör. Megjegyzem, hárman ittak meg egy dobozzal. Zsuzsanna elmesélte, idefele jövet, megállították a rendőrök a Váci úton. Oka pedig, ötven helyett, majdnem százszal száguldott. Gyöngyike a „bocsánat, hogy élek” típusú

szabályt soha át nem hágó, ezen megdöbbsen, ám a magyarázat után belátta, újdonsült barát-nőjének van igaza. Zsuzsanna mióta autót vezet, igyekszik nem hátrálatni a mögötte közlekedőket. Ugyanis, ha rávillognak, azt meglátja, de ha csupán dudálnak, arról nem szerez tudomást. Ezért aztán, hogy ne kerüljön kellemetlen szituációba, nyomja a gázt, ahogy a csövön kifér. Miután Gyöngyike sem szereti, ha rádudálnak, beleélte magát a helyzetbe és bár követni nem kívánja, ötletesnek tartja. Buli lehet, mikor a szerv leinti a csajt, ő leteker az ablakot és kezdődik a dumcsi köztük. Nem akar ő visszaélni a helyzetével, de azért jólesik, ha a rendőr büntetés helyett továbbhaladásra inti.

Róbert megbeszélte Gyöngyivel, vegyen Lacikának egy olyan számológépet, mint amilyen nekünk van. Valamint vásároljon egy karórát, ami beszél. Mindezt akkor tudtuk meg, miután távoztak tőlünk. Hogy miért vele kellett megbeszélni, az soha nem fog kiderülni. Naphosszat sorolhatnám életünkől az ilyen megmagyarázhatatlan, megalázó történeteket.

- Jó lenne angolul tudni. Jóvoltotokból elsajátítom a számológép kezelését, de úgy tapasztalom, nem ártana hozzá az angoltudás. Csak hát, nagyon nehéz, mert másképpen írnak mindent, mint ahogy kimondják.

- Dadogsz, de azért magyarul mégis megtanultál. Pedig a mi nyelvünkben is vannak ilyen furcsaságok.

- Nem tudok róla.

- Például úgy írjuk: „mit mondsz?” Szabolcsban ezt mondják: „he?!”

- Édesanya megbízott, kérdezzem meg, mennyivel tartoznak nektek?

- Helyes, hogy kérdezteti, a válaszungkat pedig biztos tudod.

- Csupán azt tudom, jól érzem nálatok magamat. Mióta megvakultam, levegőnek néznek otthon. Szeretem a szüleimet, mégis könnyebb lenne az életük nélkülem. Papíron hozzájuk tartozom, de gyökértelenül.

- Nekünk ez a fizetség, hogy jól érzed magadat nálunk. László! Halld vigaszomat! Ha levegőként kezelnek, tudnod kell, nélküled nem léteznének ők sem, mivel szükségük van a levegőre. Ha nincsenek gyökereid, nem lehetsz gyökér. Vedd kezébe életed irányítását!

- Ehhez az kéne, tudjam, merre van az arra.

- Javaslom, menj a saját fejed után. Azután úgysem megy más! Lesz egy számológéped, begyakorolod a használatát, aztán próbálj levelezni!

- Ha nincsenek gyökereim, leveleim sem lehetnek.

- Anyukád elég életrevaló. Megmondom neki, csíráztassa a kisfiát.

- Annyira nem vagyok elkeseredve, hogy földbe vágynék.

- Mondd, barátom, nem arról van szó, hogy hülyét akarsz csinálni a környezetedből? Percek óta sziporkázunk és alig dadogsz.

- Mert nem vagyok feszült.

- Igyekezzél feszületlenül, akarom mondani, fesztelenül társalogni mindenkivel!

- Ha kommunikálok valakivel, cél lebeg előttem és ettől begöröcsölök.

- Magunk között vagyunk. Árudd el, ha Nándi bácsi Irmuskájával dumálsz, milyen célt tűzöl ki magad elé!

- Irmuska néni, ha nem haragszol.

- Ne kábítsál, gyerek! Anyukádat hogy hívjam, Zsuzsanna néni?
- Őt hiába hívnád, úgysem hallaná meg. Nekem Irmuska néni, mert öreg. Öregebb, mint a szüleim.
- A szüleid, kispajtás, 12 évvel fiatalabbak, mint én. Érzed körülöttem a hullaszagot?
- Nem, de a szüleim sem hiszik el a korotokat.
- Bravó! Másfél hete vagy nálunk és látom, próbálsz alkalmazni az én hülyeségeimet. Fogadjunk, a Mérleg jegyében születted!
- Október 7.
- Mikor láttál, akkor sem volt társaságod?
- Nem, mert mindenki kigúnyolt.
- Ugyan már! Gyerekkoromban azt mondták, koldus leszek.
- De nem az lettél.
- Ja, bosszúból. Megmutattam, ki a legény a gáton. Te pedig ahelyett, hogy odasuhintottál volna, elhitted, hogy kevés vagy, mint elefántnak a normál tampon.
- Höhöhöhö!
- Mikuli, az jó ötlet, hogy Gyöngyi Lászlóval menjen el számítógépet venni?
- Ennél jobbat el sem tudok képzelni.
- Én igen. Mégpedig azt, hogy te is felhúzd a nyúlcipőt és mégy velük.
- Nem értem, mit mondsz. Várjál, megfordulok, mert tudod, a bal fülemmel rosszabbul hallok.
- Ez a korral jár.
- Mókuci, szerinted a bal fülem idősebb, mint a jobb? Milyen nyúlról tettél említést?
- A lábbelidet definiáltam.
- Ja?! Arra megharagudtam, mert folyton rámölti a nyelvét, mikor bele akarok bújni.
- Elnézéseket kérem az udvariatlanságomért!
- László, sokra mégy vele, ha én vakon elnézem neked, amiről fogalmam nincs. Mit vétettél ellenünk?
- Beleszóltam a társalgásokba.
- Jól mondtam, tényleg süket vagyok, mert nem észleltem szavaidat.
- Kérlek benneteket, adjatok tanácsot, mit vegyek édesanya születésnapjára!
- Mókuci, melyik cipőt vegyem fel?
- Belelkessedtél, Mikulikám. Figyelmeztetlek, Zsuzsannát nem ismerjük annyira, hogy tréfálkozhatnál vele.
- Nyugi, főnökasszony! Vannak jó ötleteim a hölgy számára. Kiválasztom a cuccot, megveszem, a többi pedig a fiacskája dolga, hogy adja át neki. A magam részéről egy saját CD-vel óhajtok kedveskedni megszületésének évfordulója alkalmából.
- Fülbemászó számokat válogassál, hogy legyen sikered! László, vigyázzál, ez a kópé képes volt pár évvel ezelőtt Mikulást hívni a Gyöngyikéhez.

- Vettem neki egy nagy mackót is, ne felejtse el! Tényleg, Laci öcsém, anyukád hogy viszonyulna egy plüssmacihoz?
  - Vannak otthon a vitrinben gipsz mesefigurái, mint pl. a Jancsi és Juliska.
  - Erről jut eszembe: A csávó elrohan a henteshez, de az ajtóban összetalálkozik egy csajjal. Udvariasan bemutatkozik:
  - Jancsi vagyok.
  - Én pedig Juliska, és facér vagyok.
  - Buli, mert én meg calonnáért.
  - Mókuci, majd hozunk neked vásárfiát.
  - Nem tudtam, hogy apa lett a Vásár.
  - Höhöhöhö! László, a siket-némák tudnak sötétben vicceket mesélni egymásnak?
  - Nekik a sötét olyan ellenségük, mint a mi fülünknek a női sikoly.
  - Jó duma egy nőn kívüli állapotútól, Laci-maci.
  - Elnézést kérek a hölgyektől az őszinteségemért, de muszáj kimondanom, néha van részem belőle.
  - Szégyelld magadat, hogy hallgatózol a szüleid szobájának ajtajánál!
  - Úgy látom, ebből ma nem lesz elmenetel. Szóljatok, ha befejeztétek a malackodást!
- A halk szavú tanár néni, ekkor hozta tudomásunkra jelenlétét. Ám a következő pillanatban zárult az emeleti ajtó.

*

- Holnap elérkezik a várva-várt nap, szüleid hazaszállítanak.
- Ennyire elviselhetetlen voltam számotokra, hogy vártátok?
- Á, dehogy! Csupán ki akartam puhatolni, hogy éreztet magadat nálunk.
- Irigylésre méltó családban éltek. Gyöngyike a komoly tekintély, Rózsika az ideális feleség, akit szórakoztat a te átlagtól nagyban eltérő stílusod. Megkedveltem ezt a barátságos légkört.
- Örülnék, ha otthon visszaemlékezve az átélt élményekre, változtatnál a kishitúségeden. Nem mondhatod, tegnapelőtt, mikor laptopot vettünk neked, Zuglóban a troli is barátsággal fogadott.
- Arra gondolsz, hogy megrázta a kezemet?
- Pontosan. Különben pedig a ti családotok is ideális. Szeretettel éltek.
- Legalábbis apuka nagyon szereti az édesanyámat.
- Kiköpött régész fazon ez a Róbert. Zsuzsanna minél idősebb, annál érdekesebbnek találja őt.
- Pedig édesanya szokott parancsolgatni neki.
- László, László! Tanuld meg, a hölgyek nem szeretik a karmester férjeket. Azok csak dírítani tudnak és a végén gyorsan elmennek. Hallom, egészen jól megérted a németül beszélő karórát.
- Kérlek szépen, szeretném, ha holnap megfűznéd a szüleimet, fizessenek elő az internetre!
- Ez Gyöngyinek a feladata, ő tud velük igazán kommunikálni.

- Mert te is kishitű vagy, mint én.
- Kösz. Mihamarabb szeretnék olyan e-mailt olvasni tőled, amiben meghívsz bennünket az esküvődre!
- Az nem holnap lesz, de ígérem, majd puhatolok.
- Barátom, a nők nem szeretik a puha tolást. Meglehet, a tapasztalatlan férfiak azért keresik a szűz lányokat, mert velük elhitethetik, azért puha és kicsi, hogy ne fájjon.
- Nem félsz, hogy Gyöngyike megint az orrunkra koppint?
- Reszketek, de te ezt szerencsére nem látod. Jól esne, ha Irmuska néninek eldicsekednél Gyöngyös típusú barátoddal, azaz velem!
- Az mit jelent?
- Hatvanon túl van, de még Heves.
- Ritkán találkozom velük és lehet, akkor már nem is leszel heves.
- Mikuli, mit csináljak a pörköltökhöz?
- Ha Lászlónak nincs ellenvetése, én a nokedlire szavazok.
- László, te mit mondasz?
- Vendég vagyok, alkalmazkodom.
- Mókuci, László is csak azért mondja, mert nem gondolkodik el rajta. Kisfiam, azért jobb a nokedli, mint a krumpli, mert azt nem kell kapálni.
- Hihihih! Látod, ezek nagyon fognak otthon hiányozni.
- Akkor üljél vonatra és látogassál meg bennünket! Rájöttem, azért dadogsz, mert előbb beszélsz, minthogy végiggondolnád a mondanivalódat.
- Ez igaz, de lassan gondolkodom és félek, ha nem szólalok meg időben, a csendben azt hiszik, nincs mondanivalóm.
- Engemet az soha nem zavart, ha úgy néztek hülyének, hogy nem tettem érte semmit. Úgy beszélsz, mint akinek prosztata-gyulladás van és szaggyalottan pisil. Képzeld el, egy gyönyörű nő vagyok, akit meg akarsz hódítani! Te következel! Na... mi van máááár?!
- Azt mondtad, akkor beszéljek, ha megfogalmaztam a mondanivalómat. Momentán ott tartok, elképzelem a szituációt. Te voltál valaha agglegény?
- Minden férfi volt, csak én időben ráuntam arra, hogy a szél simogatta, a nap szívta, az eső verte és a hideg rázta.

Ebéd után László élvezettel nyüstölte a saját laptopját és többször hangsúlyozta, kár, hogy otthon nem lesz netje. Ekkor persze még keveset ismert a gép rejtelseiből, de azt annál bátrabban alkalmazta. Nem értettem és azóta sem értem, miért visszafogott. Jók az adottságai. Mondhatnám, kiváló szellemi kapacitással rendelkezik, de ő bemesélte magának: a sorban minden területen a legutolsó helyen tartózkodik. A pontírást ugyan megtanulta, de rájött, a számítógép ismeretével sokkal többre megy, így azután valószínű, az a tudás a feledés homályába merül. Utolsó nap próbaképpen írt nekem egy e-mailt. Még tervei is voltak. Addig nem nyugszik, míg a szülei nem barátkoznak meg a számítógéppel. Elvégre ahhoz nem kell hallaniuk. Arra számítottunk, vasárnap este fognak érte jönni, de kora reggel érkezett Zsuzsanna a kisfiáért.

2013. március 3.

Nosztalgia

- Hol vagy, Sutyesz?
- A spájzban állok, a létra tetején.
- Mi a fenét csinálsz ott?
- Pufikám, a te bájos hangocskádat hallom? Egyébként csak ismételni tudom magamat, állok a létrán. Becsavartam egy izzót, amit te villanykörtének ismersz, és most gondolkodom.
- Olyan csendben vagy, azt hittem, megboldogultál.
- Szerinted a bolondok mind csendben vannak?
- Megboldogulásról, azaz halálról beszéltem, nem megbolondulásról. Ez utóbbi nálad régen bekövetkezett.
- Tudom, régen bolondultam utánad, de azóta megjött az eszem. Egyébként nosztalgiázok. Képzeld el, Pufi, a határon ülünk Jóska Skodájában, és a vámvizsgálatra várunk! Mintha ma lenne, úgy emlékszem a napra. 1986. április 4.
- Tedd hozzá, hogy péntek! Ha már itt tartunk, elárulnád, ma milyen nap van?
- Kedd van, te Buta Puffancs. Holnapután fogok csütörtököt mondani.
- Ne fenyegetsz! A dátumot szeretném hallani tőled!
- 2013. június 25., és akkor mi van?
- A névnapom és a házassági évfordulónk egyben.
- Nem mondd?! Ma van, Pufi? Kiutalok neked ebből az alkalomból 5000 forintot. Kedvedre dorbézolhatsz belőle, de figyelmeztetek, ez az összeg felső határ. Tőled mit kapok, hogy ennyi évtized óta elviseljek?
- Egy pusztit. Viola nap van, te mamlasz. Emlékszel, hogy hívtál abban az időben, amikor összeházasodtunk?
- Virágszálamnak, mert imádom a violát, de te azóta átvedlettél kaktusznak.
- Hálás szívvel, tisztelettel gondolok a drága jó anyádra. Tudod mit, Sutyesz? Hívjál inkább Kaktusznak, de ne emlékeztessél a súlyomra!
- Drága kicsi Violkám, tudod, hogy anno elbűvöltél a szépségeddel. Most is szép vagy, csak nagyobb felületen. Ezen kívül megjegyezni kívánom, régen simiztél engem.
- Most is simiznék, de nem látom értelmét. Ami pedig a nevedet illeti, megbeszéltük anno. Simon a keresztneved, de én nem azért hívtalak Siminek, hanem a szép hajad miatt, amit jó volt simizni. Mostanság pedig nincs hajad, a természeted pedig... na, arról jobb nem beszélni. Itt a példa, ma van a névnapom, és eszedbe nem jutott volna.
- Mert suttyó paraszt vagyok - szerinted.
- Bizony ám, vigyen el a kánya, Sutyesz! Ugorgyunk! Ott tartottunk, hogy be voltunk gazolva az osztrák-magyar határ magyar oldalán befelé.
- Tele volt az autó, itthon akkor még felbecsülhetetlen értékekkel. Két kilo banán, egy karton dobozos sör, evőeszköz készlet, hat személyes...

- Amiből az egyik villa még azon a héten megadta magát Erika kezében. A műanyag nyél szegény kislány kezében maradt, a villa fejrésze pedig a töltelékben, amit éppen akkor akart szétvagdossni. De Sutyesz, ne feledkezzél el a rengeteg spray-ről sem!

- Tényleg. Bementünk az akárhova, és egy polc rogyásig tele volt velük. Nyomkodták a bunkó magyarok, aztán úgy döntöttünk, mindegyikből veszünk kettőt. Ráadásul Gyszi barátomtól még itthon kaptam egy megbízást, keressünk neki Bécsben gázsprayt. Azt mondta, onnan ismerem meg, hogy nem desodor, ha a hónom alá fújom, könnyezek. Hoztunk több kiló csokoládét, mert ott olcsóbb volt, mint itthon.

- Nekem meg az jutott eszembe, ha már nosztalgiazunk, hogy Mónikával elmentünk toalettre. Mivel a WC is olyan dolog, amit két nő nem tud egyszerre csinálni, én álltam, Mónika pedig próbált könnyíteni magán. Ráült, és abban a pillanatban a háta mögött megszólalt egy kellemes férfihang. Automatából, de ehhez fel kellett ocsúdnunk, hogy rájöjjünk. Szegény Mónika, akkorát sikított, hogy csak na. Végül is eredménnyel távoztunk a mellékhelyiségből. Mónikát kértem meg, mivel ő látott, húzza le utánunk a végterméket. Nyomkodta a gombokat, én meg elkezdtem nevetni, mert olyan mókás volt, hogy szegény bunkó magyarok nyugaton még egy WC-t sem tudnak kezelni.

- Pufikám, aranyos, terebélyes szépségem, hány éves házasság vagyunk ma?

- Erika korához adjál hozzá öt hónapot!

- Ahaaaaa?! Két hónapos terhes voltál, ugye?

- Négy hónapos. Hogy érzed magadat ilyenkor, Sutyesz?

- Szívesen emlékezem a kedves kis Mónikára, aki Tatabányától kezdve Bécsig azzal foglalkozott, hol tudna pisilni. Fújtuk az áruházban magunkra a sok francot, pedig nem is voltunk bűdösek. Itthon este a gögös Simon, aki már megjárta Bécset, felbontottam egy sört.

- Na persze, csak előbb Erikától megkérdezted, hogy kell felbontani. Ő sem tudta, de rájött.

- Nem hiába járt hetedik osztályba. Megszlopalтам dobozból a sört, aztán a doboz felkerült a konyhaszekrény tetejére a szamovár mellé.

- Na, az is jó történet. Megvetted a Gyulától a szamovárt, amit akkor hoztak SZU-ból. Természetesen soha nem használtuk, de dísznek megfelelt a szekrény tetején.

- Így beszéltük meg veled, most pedig szemrehányást teszel.

- Sutyesz, ha tudnád, az milyen undorító, megválogatnád a szavaidat!

- Már mint a szemrehányás? A fantáziám még jó. Megjegyzem, múltkor találkoztam valamelyik szekrényben a ruhák között egy Bécsből származó szappannal.

- Mindenki hordta haza, és berakták a ruhásszekrényekbe.

- Emlékszel? A Skoda kézi csomagtartójában elrejtve hoztuk a három magnót. Egyik vacakabb volt, mint a másik, de külföldi.

- Hoztam marhahúst, levesnek, mert légmentesen volt becsomagolva.

- Pufika, te olyan jó vagy hozzám.

- Vezessed elő az óhajodat, mert ha dicsérsz, mindig kérés a folytatása.

- A tegnapi kibékülésünkre céloztam. Úgy indult a fergeteges veszekedés, hogy megkértelek, míg én anyagcsere dolgaimat végzem, tegyél cukrot a borosüvegembe, mert édesen szeretem a bort. Teendőim végeztével a konyhában meghúztam az üveget, és eltorzult a képesfelem a

fanyar bortól. Hogy ne használjak szalonképtelen kifejezést, közöltem veled, régen nem voltál ilyen figyelmetlen. A „Virágszál” korszakodban a gondolataimat is lested.

- Mert megérdemelted, de mindentől függetlenül képtelen voltam felfogni felháborodásod okát.

- Fél óra múlva ismét kimentem a konyhába meghúzni az üveget, majd kitört a gyalázat. Még mindig fanyar volt a bor.

- Nem értettem a dolgot, ezért kezdtünk ordítózni egymással. Ám, hogy befogjad a szádat, hoztam egy pohár bort neked.

- Belekóstoltam, és lehülyéztelek, mert még mindig nem tettél bele cukrot. Közöltem, korral járó tünet, meghülyült a feleségem. Ekkor kezdted itatni az egereket, közben kiabáltál.

- Egymással kiabáltunk, Sutyesz, amit Erika meghallott az utcán, mert éppen érkezése volt. Berohant a házba, azzal a céllal, ami menthető, megpróbálja menteni.

- Két perc múlva béke honolt a bázison.

- Tisztázta veszekedésünk okát. Én azt hittem, haragszol, mert nem öntöttem neked bort. Tudvalevő, olyan szerencsétlen vagy, hogy nem tudsz önteni.

- Ne kezdjük újra! Te pedig nem tudsz kefed kötni. De nem az volt az elvárásom, hogy öntsél, hanem hogy tegyél cukrot az üvegbe.

- Hát ez az! Erika kiderítette pillanatok alatt, a szülei leugatják egymás fejét, miközben csupán félreértésről volt szó. Ugyanis nem tudok cukrot tenni az üvegbe, mert szűk a szája.

- Violka, te szégyellted magadat a történetek után? Én igen.

- Jéééé! A Sutyesz Violkának hívott.

- Magamban így szoktalak mindig, ha nem vagyunk haragban, de mondani ritkán mondom, mert hajlamos vagy arra, hogy elbízod magadat. Ha tudtam volna, hogy mi a problémád, nem veszekszem miatta. Inni ugyanis tudok üvegből. Elvégre a családban én fogyasztok egyedül alkoholt.

- Erre mondják: nem tudja a jobb kéz, mit csinál a bal. Két malomban öröltünk, miközben mindketten nyugdíjasok vagyunk régen.

- Úgy békültünk ki, hogy egyikünk sem kért bocsánatot. Mi lett a sok sörös doboz sorsa?

- Erika kidobálta őket. Egyszer levertünk vagy tíz darabot onnan fentről.

- Tizenegyet, és én vertem le, mert te sudár termeted ellenére még pipiskedve sem éred fel a szekrény tetejét.

- Igaz, viszont segítetttem megkeresni a földön a dobozokat.

- Segítettél, de párat nem sikerült megtalálnunk. Majd délután Erika hazajött a suliból, és csodálkozott, hogy az előszobában sörös dobozok fogadták.

2014. január 4.

Férfi lettem?

Szatíra

Mintha ma lenne, úgy emlékszem rá, pedig 1972-ben történt. Igaz, csupán negyven év telt el azóta. Csütörtök volt egész nap, és délelőtt sokat beszélgettem telefonon Incikével, mert akkor még olcsó volt a telefonálás, valamint tényként könyvelhető el, a csaj folyamatosan ébren tartotta maga iránt a fantáziámat. Rendelkezett olyan pozitívummal, amivel én soha, azóta sem. Nőből volt tetőtől talpig. Hozzájárulását adta, hogy délután felkereshessem szerény otthonukban, amit a férjével osztott meg az idő tájt. Azt hiszem, ő is úgy ítélte, itt az ideje a személyes megismerkedésnek, három hónap intenzív telefonálgatás után. Csupán egy apró kérése volt, az, hogy diszkrét legyek. Ne tudják meg a házukban, a férjes asszony vendéget fogad, miközben a férj valahol építi a szocializmust. Nem emlékszem pontosan: Jóska kazánfűtő vagy kazánkovács volt, de ez nem is lényeges az én szempontomból. Vártam a munkaidő végét. Az ügy érdekében délután még arra is képes voltam, hogy elhajtottam a haverokat, akik dumálni akartak velem. Az nem járja, hogy csupán mert telefonközpontos vagyok, a randevúra piros füllel menjek. Az persze igaz, Inci - mivel szintén vak - nem látná, hogy a bal fülem színe elüt a fejem bőrének színétől. Ugyanakkor vallom, egy bimbózó kapcsolatot nem szabad füllentésekre építeni. Ő nem látná, de én magamtól vallanám be neki, ha esetleg olyan vonzónak talál, hogy elsöre erőszakoskodik velem: a bal fülem érzékeny ezért és ezért. Bármelyik alkatrészemet abajgathatja, de az tabu. 16 órára rendeltem a taxit, és kértem, álljon be a cég udvarára. Utálok, amikor az utcán kell szobroznom, és persze az érkező autó nem taxi. Így a tuti. Időben mentem ki a lépcsőház elé, negyedórával a kocsí érkezése előtt. Ha hívásom jött, onnan ugrottam be a telefonközpontba lekezelni a vonalakat. Máztis vagyok, mert pontban érkezett az autó. Fékezett a lépcsőház bejárata előtt, én meg, mintha látnék, ugrottam oda. Azt nem vehette észre a sofőr, hogy nagyobb volt a lendületem a kelletténél, így beleterdeltem a karosszérába. Viszont büszkén nyitottam az anyósülés melletti ajtót, mert kezem ütközéskor hozzáért a kilincshez. Jó napot kívánok, köszöntem, és fenékkal igyekeztem elfoglalni a helyemet. A hölgy felsikoltott, akinek az ölbe telepedtem fél fenékkal. Sebj, régi ismerősök vagyunk, hiszen a sikoly utáni hozzám intézett mondataiból kiderült, a főnök-asszonyom ölben landoltam, mert ez nem a taxi, hanem a könyvelés kocsija volt. Kétségtelen, míg Erzsike öléből szégyenkezve kikecmeregtem, megtudtam, a taxi is megérkezett. Állt a vállalati kocsí mögött, ahova Gabi, a sofőr kísért át. Mondta, álljak meg az autó mellett, majd ő megkerüli a járgányt, odajön hozzám és hátravisz a taxihoz. Úgy emlékszem, megköszöntem a kedvességét. Sőt, biztos vagyok benne, és türelmesen várahoztam. Nem voltam boldog. Viaskodott bennem a két érzés: a boldogság és a boldogtalanság. Ez utóbbi állt nyeresre. Gabi odajött, megmarkolta felső karomat és tolt maga előtt. A taxissal közölte, meghozta a bácsit, aki a taxit kérte. A 25 éves bácsi pedig bemászott az anyósülésre úgy, hogy Gabi lenyomta a fejemet és közölte, vigyázzak, nehogy beverjem. Totál megzavarodtam, amikor a sofőr érdeklődött: Hová, hová? Nem elég, hogy az utcát, a házszámot közöltem, de még az emeletet is az ajtószámmal. Ha már így alakult, elmondtam, Inci szerint piros cserép van a háztetőn. Véletlenül volt, de tulajdonképpen nem bántam, mert Incinek férje van és a randevút titokban óhajtottuk lebonyolítani. Ennek érdekében pontosan elmagyarázta, amikor belépek a kapun, balra vannak a bűdös kukák, azokat elhagyva ne hasaljak fel a két lépcsőfokon. Óvatosan lépkedjek, majd balra menve ott a lift. Egyszerű vakon a gombok kezelése. Az ötödiket nyomjam meg, az visz a harmadikra. Fenn pedig a lifttől bal oldalra az első ajtó az övéké. Bot ne legyen nálam, mert az feltűnő. Rendes volt az úr, mert miután megkérdezte, fel is ajánlotta, elkísér az ajtóig, ha még nem jártam ott. A kapunál belém karolt, bár én közöltem, jobban szeretem fordítva, de ő mondta, így is jó, majd tudomásomra hozta, emeljem a

lábamat, mert szemben két lépcsőfok lesz. Emeltem, ő pedig számolt. Egy, kettő. Még hozzátette - nem túl diszkréten -, hogy ügyes vagyok és bátor. Na, ezzel megvagyunk. Mondtam halkán, balra van a lift. Még felé is fordultam, hogy azzal is diszkrétebben domboríthassak. Közölte, megvan, csak pillanatnyilag nincs lenn a lifecske, de máris hívja. Ekkor én legszívesebben őt küldtem volna, de türtem. Érdeklődésére, hogy kit keresünk, mondtam, Kovácsnénak hívják a hölgyet és nem lát. Megjött a lift, kiszálltak belőle ketten. Sofőröm, mivel buzgólkodott, megkérdezte, a harmadikon laknak a Kovácsék, ahol vak a hölgy? Pechemre a pár nem ismert vakot a házban, de mivel éppen jött be valaki, az úr attól kérdezte meg, nem tudja-e, hol lakik a házban egy vak. Az úr tudta. Jött velünk, de ő a negyedikre. Útközben megérdeklődte, barátok vagyunk vagy csupán sorstársak? Hirtelen nem tudtam eldönteni, az adott szituációban melyik megoldás a kevésbé kompromittáló. Mire döntöttem, döccent a lift és nyílt az ajtó. Sofőröm kitolt maga előtt és fogta a vállamat, majd a totál csendben megkérdezte: mi van kiírva az ajtóra? Esküszöm, próbáltam balra irányítani, de precíz ember lévén, nem hagyta magát. Elvégre is, honnan tudná egy vak, aki még soha nem járt itt, melyik a Kovácsék ajtaja. Ám mellé szegődött a szerencse, mert szemből nyílt egy ajtó. A kilépő gyereket fogta faggatóra:

- „Öcsike, melyik lakásban laknak a Kovácsék?” A srác közölte, ott, az a baloldali barna ajtó, ahol az a vak néni lakik a férjével, de ő nem vak. Az úr odatuszkolt, és még be is csengetett. Továbbá megvárta, hogy Inci ajtót nyisson. Csak akkor köszönt el, amikor biztonságban érezte ügyfelét. Szia, szia, mondtuk egymásnak. Én, a colos, Inci, a pici. Még az ajtónyílásban nyújtottunk kölcsönösen kezet. Nekem sikerült a mellei között kotorásznom, ő pedig a köldököt vette célba. Mindenesetre azt megtudtam, szivacsos melltartó van rajta. Ám nyomban találkoztak a kezeink, bár nekem abban a szituációban egyáltalán nem tűnt fontosnak. Bemutatkoztunk, mintha most beszélnék először egymással: - Inci! - Finci! Neki különben Irénke a neve, ezért hívják Incinek, nekem pedig Lajos, de fogalmam nincs, miért mutatkoztam be Fincinek. Ettől függetlenül megismert, és betessékelte az előszobába. Közölte, szemben van a szobaajtó, de előbb szabaduljak meg a cipőimtől. Félig nyitott szájjal hajoltam előre, hogy kifűzzem. Ekkor kaptam egy nyelves pusztát a kutyájától. Erre bátorkodtam megjegyezni, dél előtt megmondtam, félek a kutyától. Azt válaszolta, ő pedig megígérte, kizárja az előszobába az ebet, és be is tartotta, hiszen még az előszobában vagyunk. Igaz, ami igaz. Ráadásul a kutya barátságosan üdvözölt, hiszen meg se ugatott. Különben jól telt el az egy és háromnegyed óra, amit rám szánt. Eljövételkor kikísért a liftig, de némi malőr történt, mert a botom kiugrott a belső zsebemből, és elindult lefelé a lépcsősoron. Alig találtuk meg, pedig jó darabig kerestük. Jósának a pletykások elárulták, a felesége vendéget fogadott. Minek következtében mérgesen érkezett haza, és kérdőre vonta Incit. De miután megtudta, Lajos, az egyik sorstársa járt náluk, Jóska megnyugodott, mondván, akkor semmi baj, azt hitte, férfi vendége volt a feleségének.

*

Incitől való hazakecmergésem utáni éjszaka nagy eső volt. Másnap reggel, amikor elindultam dolgozni, már korántsem volt akkora, de ahhoz éppen elég, hogy átnedvesedjen minden ruhadarab rajtam. Benn a munkahelyemen kiderült, beázott valahol a városban a technika. Tudtam, ahogy ilyen esetekben szokott lenni, pár napig süket minden telefonvonal. Káromkodtam magamban, mint a vízfolyás, mert inkább én Beáztam volna. Beácska, az édes, múltamnak egy darabja volt a bogyós kis csaj. Látók szerint deszkamellű, nekem pedig nem állt módomban meggyőződni a valóságról. Utólag visszagondolva rá, meglehet, bogytelen volt, ám sok szép álmomat köszönhetem neki. Fél évig hagyta magát szédíteni, és tulajdonképpen akkor is azért lett vége a kapcsolatunknak, mert megsértődtem. Szunyóka visszamondta nekem, Bea úgy emleget baráti körben, mint fatökűt. Megharagudtam rá, és nem kívántam tisztázni a dolgot vele. Azóta több barátnőm volt. Pirivel kétszer csókolóztunk is. Ez úgy történt, el-

kezdett cukkolni, hogy nem merem megcsókolni őt. Bebizonyítottam, nem vagyok gyáva alak, pedig a második alkalommal még a szemüvegem is leesett a földre. Még szerencse, Piri valamennyit látott, és megtalálta a szemüvegemet, mielőtt ráléptünk volna. Különben pedig Inci jobb nő mindegyiknél. Csak nem tudtam felhívni, ezért nagyon ideges lettem. Szidtam mindenkit, de főleg a telefonközpont anyját, mert képtelen voltam végiggondolni, milyen zöltségeket hordok össze mérgemben. Előző nap összehoztunk, aztán tessék, beleugat a technika az életünkbe. Megtudtam, milyen szép bútorai vannak, meg hogy a kutájuk aranyos, csak kicsi és rövid szőrű. Jóska nem minden este megy haza, ám olyankor telefonálni szokott. Incinek személyesen is kellemes a hangja és „Fekete macska” kölnit használ. Elmesélte, finom süteményeket tud sütni. Azt hittem, nagyozol, mert addig elképzelni nem tudtam, hogy lehet vakon sütni. Kértem, mondja el a lekváros bukta receptjét. Simán elmondta, így azután kénytelen voltam elhinni, hogy tud sütni. Azt mondta, eddig senki nem udvarolt neki rajtam kívül. Elkezdtem gondolkodni, de nem jutott eszembe, részemről mikor történhetett. Sajnos töprengő típus vagyok. Lassan és megfontoltan hozok döntéseket, mert félek a csalódástól. Felvilágosított, többször mondok neki kedves szavakat, olyankor suttogok a telefonba. Igaz, de én nem gondoltam arra, hogy ez udvarlás. Jóska feleségül vette, mert sajnálta, amikor anyukája meghalt, és Inci egyedül maradt a lakásban. Melegszívű nő, ezt ő mondta magáról. Szerettem volna megbizonyosodni kijelentése valóságáról, de úgy éreztem, nincs még itt az ideje, hogy megtapogassam. Éjjel felriadtam álmomból arra a kérdésre, miért küldött haza egy és háromnegyed óra után. Ezt akartam megkérdezni, de nem volt vonal. Erzsikétől próbáltam elkérdezni telefonálni, de mondta: Lajos, ezt hogy képzeled, hiszen munkaidőben van? Közöltem, tudom, azért kéredezkelek. Munkaidő után fölöslegesnek tartanám. Különben be vannak ázva a vonalak, nem tudok semmit csinálni. Ezzel a kijelentéssel gondolkodásra kényszerítettem, és percek múlva meghozta számomra a kedvező döntést. Tíz percre elengedett. Tudtam, a második sarkon van egy telefonfülke, az nekem öt perc. Oda-vissza pont elég a tíz. Bedobtam a fülkében a két forintost, és vártam a bűgő hangot - hiába. Kénytelen voltam megismételni a műveletet, hiszen tudtam, miben maradtunk a főnök-asszonnyal. Rendes nő, kedvel engem, hiszen azért sem haragudott meg, hogy előző nap félig az ölébe ültem, de biztos, ami biztos, barátomnak csak akkor fogom elkönyvelni, ha egyszer megadatik, hogy ő ül az ölembe, fenekének akárhányadrészével is. A telefon elnyelte mindkét pénzemet, vonalat nem adott, de amikor visszatettem a kagylót a helyére, észrevettem, mikrofon nem volt benne. Anélkül pedig úgysem hallott volna Incike. Munkaidő után be mentem a szövíbe, ahol Szunyóka valakivel sakkozott. Mivel ő a legjobb barátom, tőlem tudta, előző nap randevúm volt Incivel. Kérte, hogy meséljek, én pedig mondtam neki, fejezzék be a partit, aztán majd kettesben dumcsizunk. Így is történt. Milyen barát az ilyen, aki simán lehülyézi a másikat? Elmeséltem mindent töviről-hegyire, ahogy történt. Incikével leültünk egy asztalhoz, és ott sokat beszélgettünk. Főleg ő mesélt az életéről, mert engem nagyon érdekelt. Szerettem volna mesélni én is magamról, de arra nem maradt időnk. Fél hétkor hazaküldött. Szunyóka felvetette, mást nem csináltunk? Kapásból nem tudtam, mire céloz. Közöltem: sokat dumáltunk, majd hirtelen haza kellett mennem. Ekkor hülyézett le, és mondta, ha ő aludni akar, lefekszik és annyi. Próbáltam megmagyarázni, nem aludni akartam, erre kiröhögött. Másan se jár az esze, csak a sakkon meg a döglésen. Három nap múlva lettek jók a vonalak, és én mindjárt reggel telefonáltam a szép hangúnak. Nem tudom, mennyire örült nekem, de tény, éppen fürdött, úgy vizesen és persze ruhátlanul szaladt be a szobába a telefonhoz, közben felborított egy széket, egyenesen rá a kutájára. Így azután, amikor felvette a kagylót, előbb a kutája hangját hallottam. Olyan aranyos volt az Inci. Elképzeltem őt meztelenül, ahogy csöpög róla a víz, de nem mondtam neki, nehogy zavarba jöjjön. Beszélt folyamatosan, egyszer csak megkérdezte, miért lihegek. Az igazat nem mertem bevallani, mármint hogy a szitu izgalomba hozott. Így hát azt mondtam, melegem van. Kérdésemre: miért kellett meghatározott időben távoznom, gondolkodás nélkül mondta: mielőtt Jóska

hazajött, fel kellett takarítania a piszkot a szőnyegről. Azóta azt nem értem, milyen piszokról tett említést, mert nem kínált meg semmivel, de ilyen buta kérdésekkel nem akartam traktálni. Meg aztán eszembe sem jutott akkor. Ugyanis felvetette, valamelyik nap szeretne meglátogatni a munkahelyemen. Nem csoda, hogy az öröm elvette az eszemet. Tavasszal, amikor otthon voltam, anyukámnak meséltem, van egy aranyos barátnőm. Jól esett mesélnem, de amikor azt mondta: kisfiam elég vén számár vagy már, ideje lenne megnősülnöd, rosszul esett, hogy számárnak titulált, ezért nem mondtam meg neki, hogy Incinek férje van. Amikor pedig jobb kedvem lett, már nem voltunk kettesben. Ja, tényleg! Most jut eszembe, ezt említettem Incikének, de nem válaszolt rá semmit. Felhívtam Szunyókát, hogy megtudjam, mit szól hozzá. Azt vágta a képembe, Inci fittyet hány a hülyeségemre. Bezzeg azt nem tudta megmondani a barom, mi az a fitty.

*

Napokig vártam, hogy felhívjon megbeszélni, mikor látogat meg. Ő nem hívott, én pedig naponta egyszer megcsöngettem, de nem vette fel a telefont. A harmadik napon kezdtem aggódni. Mindenféle borzalom eszembe jutott. Még azt is kinyomoztam, másnak nincs telefonja a házban. Ott tartottam, taxiba ülök és elmegyek hozzá. Csak hát ez nem olyan egyszerű dolog, hiszen férje van. Végre a hatodik napon meghallhattam csilingelő hangocskáját a vonalban. Közölte, eddig az én hívásomat várta, de mára elfogyott a türelme. Fel akart hívni és észrevette, süket a telefon. Valószínű, a kutyája valamikor kihúzta a dugót a konnektorból. Én ebben nem voltam olyan biztos. Felvettem, mi van, ha a férje húzta ki, azért, hogy ne beszélgessen annyit velem? Ezt kizártnak tartotta, mert Jóska nem úgy tekint rám, mint férfire. Gyorsan hozzátette, ebben a témában különbözik a véleményük, de nem fejtette ki, milyen szinten, én pedig azért nem kérdeztem, mert örültem a viszontlátásnak. Ugyanis ilyet szólt, ha akarom, most azonnal felöltözik, és jön a munkahelyemre. Naná, hogy akartam! Elköszönt tőlem, nekem meg utána jutott eszembe, nem mondtam el, hol dolgozom. Nem hívtam vissza, nehogy megint ruha nélkül kelljen cseverésznie velem. Csodák csodájára simán idetalált. Amikor a portás bekísérte a telefonközpontba, majdnem megpuszítottam, úgy örültem. Hellyel kínáltam. Nem készültem reggel arra, hogy eljön, ezért nem is vettem semmit. Elmesélte, még tavasszal levélben elküldtem neki az „Anyám tyúkjá” verset, és abban írtam a munkahelyi meg az otthoni címemet is. Az volt a baj, délutánra jelentkeztek be a telefonműszerészek, akik kivételesen állták is a szavukat. Mikor benyitottak, éppen Incike kezét simogattam, mert kérte, nézzem meg, milyen órája van. Erzsike, a főnöknőm is megjelent, hogy beszéljen a sráccokkal. Jól megnézte magának Incikét, majd másnap közölte velem, csinos, szép arcú a barátnőm. Meg még azt is mondta, nagyon vigyázzak rá, mert az egyik műszerész folyamatosan rajta legeltette a szemeit. Fantasztikusan örültem, ugyanakkor féltékeny lettem. Eldicsekedtem telefonon az illetékesnek, aminek az lett a következménye, hogy szombat délutánra elhívott Incike sétálni. Nem csoda, hogy pénteken éjjel alig tudtam aludni, mert elképzeltem, hogy fogunk ketten sétálni, holott egyikünk sem lát. Végül azzal nyugtattam magamat, ha vakon sütni tud, akkor sétálni is, és így aludtam el. Álmomban a Margit-szigeten jártunk, de ott volt Erzsike, aki vezetett bennünket. Szombat délután 14 órára volt megbeszélve a találka a 6-os villamos megállójába. Egyszerre érkeztünk, méghozzá egy villamossal és egymás után szálltunk le, de csak akkor szereztünk tudomást egymásról. Halkan mondta, mivel Jóska váratlanul eltávozott otthonról, szeretné, ha inkább hozzájuk mennénk, sétálni ráérünk máskor is. Fifikásak voltunk, mert ő öt perccel előbb ment be a házukba, addig én váraкоztam két sarokkal odébb, nehogy gyanúba keverjem. A konyhában ültünk le, mert a kutyája benn tartózkodott a szobában. Kérdeztem, mit főzött ebédre. Amikor mondta, hogy paprikás krumplit, megnyaltam a számát. Elbizonytalanodtam. Lehet, hogy Incike lát valamit, csak titkolja előttem? Kérte, hogy kóstoljam meg, ne utasítsam vissza! Azóta persze tudom, nem lát, csak hallotta, ahogy nyeldekelek. Adott egy nagy tényérral, amivel majdnem jóllaktam, de pofátlan nem

akartam lenni, hogy kérek még, pedig kolbász is volt benne. Sokat kérdezősködött, és szerintem itta a szavaimat. Meséltetett a gyerekkoromról, arról, hogy otthon hány disznónk szokott lenni, meg ilyesmi. Nevetett, amikor arról meséltem, nyáron, ha hazavitte az intézetből, szombatonként anyukám tyutyut puckolt a kedvemért, mert imádom a husilevest. Érdekes, fontosnak találta, hogy megtudja, hány nőm volt. Mondjuk, ő is beszámolt arról, Jóskán kívül nem volt még férfivel dolga, és vele is csak ritkán. Majdnem egyidősek vagyunk, bár ezt már régen tudom. Ő 30, én pedig 25 éves vagyok. Nagyon szerette az anyukáját, és még most sem nyugodott bele, hogy meghalt. Biztosítottam róla, én is így leszek majd valamikor az anyukámmal. Dolgozni nem akar elmenni, mert az örökségből akkor is jól megélnének, ha Jóska nem keresne. Ezzel szemben évek óta dédelgeti magában a gondolatot, be kéne iratkoznia gimnáziumba. Javasoltam: üsse kő, menjünk együtt! Ekkor csoda történt. Miközben azt mondta, hogy aranyos vagyok, mert egyedül nem nagyon merne belevágni a suliba, odajött mellém és megpuszilt. Nyomban viszonzni akartam, de addigra odébb lépett, én pedig nem akartam erőszakoskodni vele. Csoda tudja, még talán arra gondolt volna, hogy ki akarom használni a lehetőséget, hogy kettesben vagyunk. Azt mondta, támadt egy ötlete: mi lenne, ha egyszer én hívnám meg őt hozzám, hiszen egyedül élek? Mondtam neki, erre már én is gondoltam, és ha nincs ellenére, akár holnap is eljöhetne, én nagyon boldog lennék. Csacsi voltam, hiszen másnap vasárnap volt. Jóska biztos haragudna érte, ha a felesége eljönne hozzám, amikor ő otthon van. Nem tudom, mit forgatott Incike a fejében, mert nekem annyit mondott, nincs kizárva, hogy meglátogat. Közben bekapcsolt egy kisorádiót. Éppen egy szép szerelmes dal volt benne, amit elkezdett énekelni, de akkor már leült az asztal másik oldalára. Ekkor a barátom jutott eszembe, aki kigúnyolt a bátortalanságomért. Gondoltam, itt a lehetőség, hogy bizonyítsak. Megkérdeztem, mit szólna hozzá, ha én is megpusztilnám őt. Elhallgatott. Biztos voltam benne, töpreng az ötletemen. Felálltam, hogy odamenjek hozzá, akkor ért a meglepetés, mert ő is felállt. Az asztal mellett összetalálkoztunk. Én lehajoltam hozzá, ő pedig lábujjhegyre állt. Végre megpusztilhattam az illatos arcocskáját. Akkor persze még nem kalkuláltam be, hogy visszaadja. Nem tudom, hogy történt, de egyszer csak háttal nekidőlve állt az asztalnál, én meg a két oldalán támaszkodtam az asztalra, és hol puszkoltunk, hol beszélgettünk egészen sokáig. Egyszer csak picit eltolt magától. Hallottam, megnézte az óráját, majd közölte, nagyon elment az idő, le kell, hogy vigye a kutyáját sétálni. Azért bátortalantul felvettem: most is takarítani fog utánam, mint a múltkor? Azt mondta, félreértettem, nem miattam takarított, hanem azért, mert napközben kifutott az időből. Hazamentem és szomorkodtam. Nagyon komoly gondolataim voltak. Semmi kétség, ha módomban állna, feleségül venném. Indulás előtt elmagyaráztatta, hogy talál oda hozzám, és majdnem biztosra mondta, hogy meglátogat. Elkezdtem porszívózni, közben arra gondoltam, ő is ezt csinálja. Addig hajlongtam, míg bevartam a homlokomat. Egy nagy púp lett rajta. Reménykedtem, ő nem járt így takarítás közben, mert szemlátomást sokkal ügyesebb, mint én. Hajnal volt, amikor sikerült elaludnom, de akkor is vele álmodtam. Olyan szép volt az álmom, hogy eldöntöttem, történjen akármi, ha eljön, összeszedem minden bátorságomat.

*

Hurrá! Mellém szegődött a szerencse. Vasárnap reggel váratlanul meglátogatott, pedig nem ígérte biztosra. Azért váratlanul, mert elaludtam. Kishíján ő ébresztett fel. Elkészültem, csak az ágyazás volt hátra, amikor megérkezett. Nagy volt az örömöm. Megállt a bejáratú ajtóban, lihegve közölte, innen tovább nem tud jönni, mert a sok emelet kifárasztotta. Felkaptam, az én lábaimon érkezett be a szobába. Meglepetődött, de aztán sajnálta, hogy olyan rövid utat kellett megtennem vele. Miközben vittem, puszilgattam az arcát, de a szobában ő váltott, így hosszan tartó csók lett belőle. Büszke voltam magamra a bátorságomért. Elmondtam neki az éjszakai álmomat. Mivel cseppet sem haragudott, sőt, kíváncsi volt a részletekre, úgy éreztem, ahhoz azért több bátorságra lesz szükségem. Elővettem egy üveg likőrt, amit még tavaly kaptam a

névnapomra Szunyókától. Felbontottam, de mivel önteni nem tudok, Incike felajánlotta a segítségét. Öntött mindkettőnknek, ám én óvatos voltam, a neki szánt poharat vettem a kezembe, gondolva arra, magának kevesebbet adott. Miután koccintottunk és megittuk, bocsánatot kértem tőle, hogy magamban csúnya gondolataim voltak irányába. Zavart, hogy leültem magam mellé az ágyra, mert egy pillanatig megfeledkeztem arról, még vetetlen. Viszont jól jött, hogy a ledobott pizsamámra ült rá, én meg kihúztam alóla, de úgy, hogy közben kihasználtam a lehetőséget arra, hogy megnézzem, milyen ruha van rajta. Szoknyában volt és így muszáj volt bocsánatot kérnem azért, mert a combjára tettem a kezemet. Szóban bocsánatot kértem, de a kezem maradt a bársonyos, sima combján. Mikor megkérdeztem, hogy tudott eljönni hozzám, először azt próbálta magyarázni, hogyan talált oda, de engem jobban érdekelt, mit szólt hozzá a férje. Nem akarta elmondani, de támadt egy okos ötletem, ismételjük meg a koccintást, csak persze nem az üres poharakkal! Ez bevált, mert felbátorodott. Jóskának lehet, hogy van egy látó csaja, bár eddig nekem nem akarta mondani, nehogy félreértsem. Ritkán megy haza. Ma reggel beállított egy nővel, akire azt mondta, az unokanővére, és elvitték a kutyát. Én most tudtam meg, az a szemét kutya a Jóskáé. Addig persze nem tartottam szemétnak, csak féltem tőle. Incike jót kacagott, ahogy mérgesen ilyet mondtam. Most is szivacsos melltartó volt rajta, mint amikor először találkoztunk személyesen. Azt mondta, azért kell olyan, hogy nagyobbaknak látszanak a cicijei, de ez nem igaz, mert megnéztem őket és..., elhomályosult minden körülöttem. Aranyos volt. Bármit csináltam vele, nem tiltakozott, sőt! Sokszor elképzeltem, ha egyszer nekem is megadatik, egy igazi lánnyal úgy leszek, mit fogok csinálni. Álmomban az más, mert ruhákról nem szoktam álmodni. Most azonban megzavart a tudat, mire Incikét, a kis édest levetköztetem, rajtam sem maradhat ruha. Bevallom, ügyetlen voltam, amikor a melltartóját akartam kikapcsolni hátul. Egy kézzel nem akart sikerülni. De hát a másik kezemmel muszáj volt tartani a cicijeit, ha már leveszem róla a melltartót. Végül is ő segített. Fantasztikus volt. Elkezdtem puszilgatni az egész Incit. Illetve akkor még nem az egészet, mert szoknya, sőt alatta minden bizonnyal bugyi is volt rajta. Távolról hallottam a kacagását, mert elnyomta szívem zakatolása. Azt hiszem, valamit megsejtett ebből, miközben ölelgettem, puszilgattam, elkezdett vetköztetni. Annak örültem, ő sem volt ügyesebb, mint én. Meggyült a baja a nadrágszíjammal. Tudtam mindig is, Incike sokkal okosabb nálamnál. Abbahagyta a bíbelődést, feltételezem, arra gondolva, majd engem rávisz a kényszer, hogy kicsatoljam és megszabaduljak a nadrágomtól. Ezzel szemben szélesebben szabadította ki fogságából a merev pucusomat. Egészen addig úgy képzeltem, ahhoz senki nem nyúlhat hozzá, mert csikis vagyok. Valamikor anyukám biztos megfogta, amikor pisilni tanított vagy ilyesmi, de arra nem emlékszem. Más azonban álmomban sem vette a kezébe. Még óvodába jártam, amikor otthon, nyári szünetben kinn játszottam az udvaron és nagyon kellett pisilnem. Elővettem, de szerencsére anyukám meglátta az ablakból, és rám kiáltott, dugjam el a kukimat, mert mindjárt megcsípi a kakas. Most azonban meglepődtem, cseppet sem voltam csiklandós, ráadásul érezve rajta Incike finom kezecskéit, közel álltam az orgazmushoz. Na, azt a szégyent nem éltem volna túl. Sebességbe kapcsoltam magamat, ami a kezemet illeti, ugyanis fejben azóta sem emlékszem rá, hogy kerültek le rólunk a maradék ruhák. Lehet, én fektettem hanyatt az ágyon, bár ez nem biztos. Ám tény, így végigsimogathattam és puszilgathattam a testét. A nunusát nem akarta engedni, de gyengének tűnt az ellenállása. Magamba szívtem ízét és illatát, csak azután engedtem, hogy magára húzzon. Csodálatos volt a forróság, amit éreztem benne. Mikor felsikoltott, megijedtem, de átkarolta a nyakamat, és csókolóztunk a beteljesülésig. Közben éreztem, nagyon remeg a teste, ebből tudtam, neki is jó volt. Mellé feküdtem rövid időre, de szorosan magamhoz öleltem. Suttogtam a fülecskéjébe, mennyire szeretem, de magamban tudtam, képtelen lennék kifejezni, amit érzek iránta. Azt mondta, fél, hogy terhes marad, mert Jóskával soha nem volt így. Mindig gumit használnak. Bár az is igaz, az érzés, amit kapott tőlem, eddig ismeretlen volt számára. Mondtam, én nagyon örülnék a babának. Ő meg azt suttogta: „Lalikám” és elkezdte keresni a

lankadt pucusomat, ami nyomban feléledt. Arra kért, támaszkodjak két oldalán a kezeimre, hogy tudjon alattam mozogni, mert nehéz vagyok. Mozgott, mozogtunk és folyamatosan remegett a teste. Nem tehetek róla, elnevettem magamat, mert eszembe jutott, mivel egyikünk sem lát, ha az utcán ilyen intenzitással mozognánk, tuti, naponta törnénk össze a po... a képesfelünket. Elmondtam neki, ő is nevetett, de azt mondta, bolond vagyok, mik jutnak közben eszembe. Alig érintettem a hasát, mégis úgy éreztem, tengeri betegséget fogok kapni, bár arról csak hallottam, milyen az. Viszont megtudtam, milyen érzés egymás verejtékében fürdeni. Incike folyamatosan a csúcson járt. Miután én is feljutottam, azt hiszem, rövid időre meghaltunk. Szégyellnivalóm nem volt, mert előbb éledtem fel, mint ő. Miután sikerült megmozdulnia, két fontos közlendője volt a számomra: Ugyan évek óta férjnél van, mégis most érzi először nőnek magát, Továbbá, biztos benne, két ilyen fergeteges szeretkezés után terhes marad. Kijelentése után úgy tettem, mintha a szájacskájára akarnék ütni, és korrigáltam, nem terhes, hanem áldott állapotú, és annak én nagyon örülnék.

2012. szeptember 6.

Szilvás gombóc

Nemrég kisebb baráti társaság jött össze nálunk. Hölgyek, urak. Közös bennünk, hogy mindannyian elveszítettük valamikor a látásunkat. Pontosítva: voltak köztünk olyanok, akik születésük óta nem látnak, következmény: ami nem volt, azt nem is veszíthették el.

Zárt körben mindig terítékre kerül a sztorizgatás. Kivel milyen furcsaságok történtek fogyatékoságából adódóan. Öltönyben gödörbe esés, magasra felstócolt hóbuckától megkérdezni, hányas villamos érkezik, illetve vakon étkezés nyilvános helyen, ahol minden szempár az illető mozdulatait pásztázza.

Természetesen, mivel magunk között vagyunk, minden történetnél a derű pírja ül ki az orcánkra. Jómagam is előrukkoltam egy 50 éves kínos történetemmel. Akkor persze nem volt kedvem nevetni rajta, de azóta számtalanszor.

A késsel-villával történő étkezés számomra mindig gondot jelentett.

Felnőtté válásom utolsó időszakát éltem egy Budapesti 48 lakásos bérházban. Ilonka néninek szokásává vált, évente egyszer elhívott magával cukrászdába. Sokat beszélgettünk, és hosszú évek alatt elég jól megismerte az átlagtól eltérő életemet. Nem zavarta, hogy ő mélyen vallásos, én pedig, mint a szobánk falán az óra, ingadozó. Tudta rólam, muzikális vagyok, és azt is, hogy a tésztafélét preferálom a hússal szemben. Az ominózus történet előtti napon becsengetett hozzánk, és elém tárta tervét. Másnap szeretné, ha elmennék vele Zuglóba egy barátnőjéhez, aki nagy zenerajongó, különös tekintettel a klasszikus muzsikára, ezen felül együtt járnak templomba. Úgy éreztem, nagy baj nem lehet belőle, még akkor sem, ha én szelektálok a zenében. Például az operákat nem kedvelem.

Másnap jött értem, és mintegy fél óra múlva megérkeztünk Irénke nénihez. Szuterén lakásban élt az idős hölgy, egyedül. Az utcáról lépcsősor vezetett lefelé. Ilonka néni erősen fogta a karomat, nehogy leessek a lépcsőn. Kénytelen voltam némi erőszakot alkalmazni, hogy a nagy igyekezetében azért haladjunk lefelé. Valahonnan ismerős volt a muzsika, ami a lemezjátszóról szólt, de háromból biztosan nem találtam volna ki, Dvorzsák IX. Újvilág szimfóniája. Hosszú, tartalmas beszélgetés vette kezdetét a két idős hölgy társaságában. Sok évtized távlatából úgy maradt meg bennem, inkább kínos, mint szórakoztató volt számomra. Az előképzettség nélküli néni kiselőadást tartottak nekem, a valamennyire képzett zenésznek, Wagnerről, Sosztakovicáról és sorolhatnám a tucatnyi nevet. A magam részéről Mozartnál leparkoltam volna, és inkább Kovács Erzsi, Záray Márta, esetleg Németh Lehel került volna terítékre, akiket viszont ők nem ismertek. Kikapcsolódásként az is szóba került, van egy szerelmem, akivel nemsokára összecsomózzuk az életünket. Éreztem, ha férfiak lennének, tutira belekérdeznek a részletekbe, milyen két különböző nemű vaknak az élete, de így csak a bizonytalanságot hallottam ki a hangjukból, dacára az 50 év korkülönbségnek, ami lehetett köztünk. Irénke néni felvetette, mivel tudja Ilonka nénitől, édesszájú vagyok, csinált a kedvemért szilvás gombócot. Mázlis voltam, mert éppen hivatkozni szerettem volna rá, haza kell mennünk, mert anyukám ebéddel vár. Meglehetősen éhes voltam, de számítva a rám váró mutatványra, közöltem, nem vagyok éhes, mert reggel nagyon jóllaktam.

- Mikike, ugye nem sérti meg a szegény öregasszonyt?

Bizony, Mikike voltam abban az időben, ahogy a munkahelyemen felváltva Mikike vagy Miklóska. Azóta tudom, a becézés kijár a fogyatékosoknak. Minket szeretni kell, de legalábbis illik azt mutatni. A másik véglet, aki nem óhajt tudomást szerezni létezésünkről, még akkor sem, ha 30 éve szomszéd irodában dolgozunk. Pici gyerekként nem értettem, amikor a jelenlétemben anyukámtól megkérdezték a buszon: „A kisfiú így született?” Akkor még nem

tudtam, hogy születtem, és nem is érdekelt. Később annál inkább. Felnőttként, ha ilyen okos kérdést tettek fel ismeretlenül, és éppen jó hangulatban találtak, simán mondtam: „valószínű, éppen úgy születtem, ahogy ön.”

Eltértem a szilvás gombóctól.

Irénke nénivel közöltem, keveset kérek, mert vár otthon az ebéd. Mondta, nem nagy gombócok és a szilvát is kimagozta. Ad hat darabot, és szólok, ha kérek még. Tudtam, szólni nem fogok, pedig imádom a gombócot, viszont utálok égni. Még azt is felajánlotta, összevágja nekem, de praktikusán úgy ítélt, ha kicsik a golyók, egyenként felszúrom a villámra, a számhoz emelem és a gombóc fedezékében akkorára tátom az etetőmet, amin egyszerre befér. Inkább alkossanak így rólam véleményt a nénik, semhogy szerencsétlenkedjek a feldarabolt kaja fogyasztásával. Arra nem emlékszem, a nénik miért nem ettek. Ültek velem szemben az asztal másik oldalán, és beszélgetni is elfelejtettek. Orromat megcsapta a vaníliás cukor illata. Tudtam, hat gombóc (ráadásul kicsik), meg se kottyannának nekem hazai környezetben. Ott azonban nagyon is megkottyán. Ügyes voltam, mert egyetlen szúrást sem hibáztam el, és nem is akartam az orromba tömni a gombócokat. Számoltam őket, és minden gombóc bevétele után vártam egy darabig, legalább azzal mutassam, nem vagyok élhetetlen. Kezdtem büszke lenni magamra, és ez a büszkeség az ötödik bevételéig tartott. Nagy, lapos tányérban volt szervírozva. A mély tányér némileg segített volna. Ugyanis a hatodik önérzetes volt. Nem adta meg magát könnyen. Ő lehetett a kislány. Jól megkergettem villámmal a tányérban. Pedig a szerencse részben mellém szegődött, mert mi van, ha nem hajlandó koncentrikus körökben gurulni a villám előtt, hanem hopp, kimenekül a pástról? A kergetés eredménye: elkaptam, de nem sikerült magamévá tennem. Most is hallom fülemben, ahogy leszúrtam és kilehelte az életét. Hallom, ahogy burkából kiszabadul fröcsögve a cukros szirup. Óvatosan próbáltam számhoz emelni az áldozatot, de nagy volt a távolság, és éreztem, egyre könnyebb a villa. Az íze azért a számba került. Tészta egy gramm sem, de az édes ízt megérezhettem a villámról. Második és egyben utolsó reménytelen próbálkozásom. Már nem kellett kergetnem. Láthattam lelki szemeimmel, ott fekszik a tányéromon kiterülve. Szúrás a villával, nem függőlegesen. Valószínű, ez alkalommal csupán a tésztába merítettem evőeszközöm hegyét, mert már az édeset sem éreztem villámon.

- Irénke néni, ne tessék haragudni, úgy jóllaktam, képtelen lennék ezt megenni.

- Jaj, Mikike, látom, nem tudja felemelni a villára, majd segíték.

Kivette kezemből a szerszámot. Biztos voltam benne, feltrancsírozza az áldozatomat, aztán szenvedhetek alkatrészenként tovább vele. De nem ám, mert két pillanat múlva ezt hallom:

- Hamm!

Bátortalanul nyitottam résnyire a számat, mert bár erős izgalmi állapotban voltam, arra nem gondolhattam, hogy a „hamm” Ilonka néninek szól. Számban a falattal, mint matematikát kedvelő, próbáltam saccolni, hány „hamm” fog következni. Összesen négy volt. Ha beszorítom az eredeti mennyiséget, az 24 falat lett volna. Alighanem ma is ott ülnék az asztalnál, ha önkiszolgáló módon magamba kellett volna táplálnom.

Konklúzió nincsen, hiszen nem csodálkozhattam rajta, soha többé nem találkoztam Irénke nénivel, de hát ez volt az első találkozásunk.

2013. augusztus 24.

Te és én

„Születtem Budapesten, egy borús, esős, júliusi napon. A szüleim hamar rájöttek, elsőszülött gyermekük kár, hogy a világra kéredzkedett, hiszen egy vak, mihaszna gyermek csak nyűg lehet környezete számára. Próbálkoztak, hogy valahogy megszabaduljanak tőlem még csecsemő koromban, de vagy ügyetlenek voltak, vagy más játszott közre, számomra nem derült ki, tény, hogy nem sikerült állami gondozásba adni. Ami viszont biztos, nem tartottak dicsekvésre méltónak. Így azután fejlődő gyermekkoromban sokat voltam szobafogságon. Jól emlékszem, ha megszólalt a lakás csengője, ami azt jelentette, valaki bebocsátást kér, nekem távoznom kellett otthonunk egy olyan szegletébe, ahol minimális az esély, hogy a jövevény találkozhat velem. Bizony, életem abból az időszakából nem sok élmény maradt meg. Szüleim inkább nem csináltak házon kívüli közös programokat, nehogy engem is vinni kelljen magukkal. Néha azonban, ha rákényszerültek, bezártak a lakásba, csak előtte elmagyarázták, mihez nem szabad nyúlnom. Felnőttként magam is úgy ítélem, helyes, hogy óvtak a gáztól, az elektromos áramtól, de tiltottak olyankor még a konyhaszekrénytől is, hiszen azon sok minden van, és könnyen leverhetem. Játékokat kizárólag olyanokat vettek, amikkel nem okozhatok sérülést magamnak. Labdám azért nem volt, mert úgysem találhnám meg, ha elgurul.

Négy éves lehettem, mikor először tudatosult bennem, milyen jövőt szán nekem a rokonság. Iskolába nem kell járnom, semmi értelme nem lenne, hiszen írni-olvasni úgysem tudnék vakon. Majd elmegyek koldulni, és azzal valahogy fenntartom idős koromban magamat. Addig, míg ők élnek, semmi gond, utána meg majd megsegít a jó Isten. Ma is hálával gondolok arra a felvilágosult szomszéd nénire, aki sajnos azóta már meghalt. Ő volt az egyedüli, aki végül megértette szüleimmel, a vakoknak is van iskolájuk a Városliget sarkánál, a vakok is tanulhatnak és hasznos tagjai lehetnek szocialista társadalmunknak.

Nagyapám, aki szintén nem a felvilágosult gondolkodásáról volt híres, akárcsak a közvetlen rokonságom többi tagja, viszont ő volt az a személy, aki mindenki helyett intézkedett, pár totó árát kérte csupán fizetségül. Aki keres, az előbb-utóbb talál is. Rátalált a vakok intézetére és, hogy a beiskoláztatásom se legyen szokványos, hét éves elmúltam, mikor egy novemberi napon bekerültem az intézetbe. Akkor már volt két testvérem. Szüleim pedig örültek, hogy havonta egyetlen napon, az utolsó vasárnapon leszek csak otthon ezután. Annyira megszokták ezt az állapotot, hogy egészen megfeledkeztek róla, nekik három gyerekük van. Valamikor érettségi táján tudtam meg, mindig mindenkinek csak két gyerekről mesélnek.

Intézetbe kerültem és haragudtam az egész világra. Büntetésnek éltem meg, hogy nem élhetek a családomban. Akárhogy is, de jobb volt otthon, mint intézetben, ahol bizony sok fenyegetésben volt részem, miközben a legjobb magaviseletű és legszorgalmasabb diákok közé tartoztam. Visszagondolva, bizony sok pofont kaptam, míg megtanultam zongorázni. Két hét alatt sajátítottam el a pontírásos betűket. Él bennem, már akkor is élt a bizonyítás vágya. Igenis megmutatom, hogy vakon is ember lesz belőlem. Befejezve a nyolcadik osztályt, kezdtek értékelni a szüleim. Régen lekerült napirendről a koldulás, de akkor már az is, hogy „G” kosárfonó lesz majd. Gimnáziumba jelentkeztem, ahol egyedül én voltam fogyatékos. Előnye, hogy így azért néha akadt segítségem, akik felolvasták a másnapi házi feladatot, ugyanakkor kihívás is volt, hogy lépést tudjak tartani a látó gyerekekkel. Szüleim részletre vettek egy magnót, és valahonnan a Rádióból, olcsó használt szalagokat is hozzá. Havi 120 forint állami támogatást kaptam 20 óra felolvasásra. Mindez persze kevés lett volna ahhoz, hogy a jó tanulókkal lépést tartsak. Feltétlen szükség volt a memóriám fejlesztésére. Nagyrészt abból éltem, amiket az órákon tanultam. Kitűnőre érettségiztem, és hiszem, nem szánalomból kaptam a jó jegyeket. A megszerzett tudáson túl az ötösök mindig is hátrányt jelentettek számomra. Anno az intézetben azért közöcskítettek ki, mert „G” egy stréber, aki csak azért tanul, hogy behízelegje magát a tanároknál.

Gimnáziumban ez némileg megváltozott. Valamiféle csodagyerekként tekintettek rám, aki fene tudja, honnan szerzi a tudását, de mindent tud. Nagy általánosságban csodáltak, ámde nem szerettek. Barátaim nemigen voltak. Hacsak azt a két-három személyt nem definiálom barátomnak, akik hajlandók voltak rendszeresen szóba állni velem, és ha kellett, felolvastak nekem.

Harmadikos voltam, mikor összebarátkoztam egy szintén gimnazista vak lánnyal. Meggyőződéssel vallottam, vaknak csak vak lehet a párja, hiszen egy látó társ mellett bár könnyebb az élet, ugyanakkor a vak a látó mellett csak másodrangú lehet egy házasságban. Barátkoztunk, ismerkedtünk, néha még színházba is elmentünk ketten, aztán úgy fél év múlva gondoltam, bemutatom a szüleimnek. Váratlanul nem akartam őket kész tények elé állítani, hogy együtt felmegyünk a lakásunkra, ezért előre bejelentettem a szándékomat. Anyám részéről jött is nyakamba zúdítva a feketeleves. Hogy képzelem én azt, hogy egy másik vakkal? Képes lennék megduplázni a nyomorúságomat? Szócsatát vívtunk, de tudhattam volna, számomra borítékolva van a vereség. Hallani nem akartak arról, hogy én egy vak lánnyal járjak. Csinálhatok, amit akarok, de oda ne vigyem. Természetesen még aznap beszámoltam kudarcomról az illetékesnek, akinek volt önérzete, és két héten belül a kapcsolatunk véget ért.

Érettségi után nagy fába vágtam a fejszémet. Egyetemre felvételiztem. Szüleimnek persze erre is voltak ellenérvei. Vakon úgysem tudok elhelyezkedni, mint diplomás, minek tanulok tovább. Némi igazságuk volt, hiszen jómagam is több bölcsész és jogász vakot ismerek, akik telefonközpontot kezelnek. Ráadásul tudtam, hiába voltam eddig jó tanuló, a felvételi nem lesz egyszerű. Nemcsak a munkahelyek idegenkednek a vakoktól, de az egyetemek is. Némi reménysugarat jelentett, hogy szövetségünk elnöke, tanszékvezető vakon a jogi karon. Ő talán segít, ha fantáziát lát bennem. Büszkén jelenthetem ki, saját erőmből vettem az akadályt. Joghallgató lettem Budapesten.”

*

Másodévesek voltunk, mikor felfigyeltem rád. Addig nem tudatosult bennem, egy vak srác is van az évfolyamtársak között. Épületen belül soha nem láttalak bottal. A sötét szemüveg és a lassúbb mozgásod volt árulkodó. Az egyéniségedből sugárzott a magabiztosság. Még arra is tisztán emlékszem, hogy az egyik lépcsősornál ajánlottam fel segítségemet, amit elfogadtál, de mire felértünk az emeletre, kiderült számomra, nem annyira a segítséget, mint inkább a társaságomat értékelted. Bemutakoztunk egymásnak. „Jé! Azonos a monogramunk: B. G.” mondtad te. Ez képezte lassan alakuló kapcsolatunk alapját. Bátortalan voltam azokban a hetekben, mert véletlenül sem akartalak megsérteni buta kérdéseimmel vagy félreérthető viselkedésemmel. Te azonban oldottad bennem a feszültséget. Sokat meséltél magadról, a családról. Azt hiszem, első pozitív érzés irányodba a sajnálat volt részemről, mikor megtudtam, azért vagy magányos, mert nem látsz. Igen, sajnáltalak. Ezért ajánlottam fel segítségemet. Te pedig fokozatosan hoztad tudomásomra, mik azok a dolgok, amikben segítségedre lehetek. Nagyon tetszett, ahogy finoman tetted nekem a szépet. Úgy udvaroltál, hogy semmi bizalmaskodást nem követtél el. A kezemet is véletlenül fogtad meg egyszer, mikor az asztalról kezembe akartad adni az egyik jegyzetet, amiből éppen tanulnunk kellett. Nem tudtad, nem is tudhattad, hogy én már megfogtam, te érte nyúltál és a kezeink összetalálkoztak. Megfogtad és úgy éreztem, soha többé nem fogod elengedni. Milyen érdekes, miközben én segítettem neked évekig azzal, hogy felolvastam, tulajdonképpen neked köszönhetem, hogy utóvizsgák nélkül vettem az akadályokat. Belém plántáltad a szorgalmat. Az is lehet, hogy a kezdet kezdetén presztízskérdést csináltam belőle, nehogy nekem sokkal rosszabbak legyenek a vizsgáim, mint neked. Persze sajnos így is rosszabbak voltak, de a szinten tartáshoz éppen elég volt. Harmadévesek voltunk, mikor mindkettőnk számára egyértelmű lett, ez több mint egy évfolyamtársi kapcsolat. Emlékszel a buta kompromisszumunkra? Elkezdtünk színházba járni. Én a Vidám Színpadot preferáltam, te meg az Operát. Nekem először unalmasnak tűnt az opera, mert nem értek a zenéhez, aztán... nem tudom árnyaltabban megfogalmazni: hozzá-

szoktam. A Vidám Színpadon pedig együtt nevettünk. Úgy szerettem, amikor önfeledten tudtál nevetni, te, a céltudatos, komoly srác. Egész jól összecsiszolódtunk. Még mindig harmadévesek voltunk, mikor bemutattál a szüleidnek. Úgy beszéltük meg, hétvégén, szombaton hozzátok megyünk, vasárnap pedig hozzánk. Szombaton meg is történt szüleiddel a találkozás. Anyukád össze-vissza puszilt, és mikor kimentél a szobából, áradozott, hogy milyen nemeslelkű lány vagyok. Higgyem el, ha valaha úgy döntök, hogy összeházasodjunk, nem lesz nagyon nehéz életem melletted. Segítenem kell majd neked, de hát mi, nők, tudjuk, hogy a gyereknevelés sem egyszerű. Mikor visszajöttél a szobába, ő elhallgatott. Boldog voltál és büszke rám. Bennem pedig feszültség dúlt, hiszen este meg kellett mondanom, másnap tudunk találkozni, de hozzánk nem jöhetsz fel, mert a szüeim váratlanul programot csináltak, és nem lesznek otthon. Hónapokig én sem mentem fel azután hozzátok, nehogy megismétlődjön a szituáció. Kerültem a témát. Utolsó évesek voltunk, mikor terítékre került köztünk, hogy nincsenek barátaink. Az egyetemen minden nap együtt voltunk, szabadidőnkben is sokszor találkoztunk, de mindig kettesben. Én persze pontosan tudtam, hiszen elmesélted, mi annak az oka, hogy nincsenek barátaid. Szeretted volna, hogy legyenek, de mindenhol kilógtál a sorból. Én pedig azt mondtam, nem vágyom mások társaságára. Utolsó évben többször felmentem hozzátok, de mindig úgy intéztem, hogy váratlanul állítsak be. Tudtam, te otthon vagy, anyukádék jó néven veszik a társaságomat, hát valamilyen ürüggyel felmentem. Azt hiszem, anyukádék intézték úgy, hogy mikor doktorrá avattak bennünket, a szüleid is, a testvéreid is, pár napra vidékre mentek. Évekig jártunk együtt, és akkor lettem a tiéd. Azt hiszem, mindketten boldogok voltunk azon az éjszakán. Aztán másnap felébredtünk és jött a jogos kérdés részedről, mikor mutatlak be a szüeimnek. Büszke voltam magamra, hogy sikerült egyből válaszolnom. Megbeszélem velük, és egy héten belül megejtjük a találkozót. Hazakísértél. Az évek alatt sokszor hazakísértél, de soha nem a kapuig. Azt szoktam mondani neked, féltelek, és nem szeretném, ha annál a régi háznál egyedül kéne botorkálnod, mikor bemegyek a kapun. Elhitted, és én örültem neki. A buszmegállónál váltunk el mindig. Megvártam, míg felszállsz, aztán mentem csak haza. Az ominózus éjszaka után hazakísértél, és két nap múlva találkoztunk. Akkor kérdésedre közöltem, vasárnap szeretettel várnak ebédre a szüeim. Nagyot sétáltunk a Városligetben. Mindkettőnknek jól esett a séta, csak nem azonos okból. Én a fejemet szellőztettem. Aztán jött az ominózus vasárnap.

Ma húsz éve, hogy születésnapodon minden évben felidézem azt a napot. Mindig adtál magadra, főleg a tisztaságra. Azon a vasárnapon pedig kifejezetten ünnepélyes voltál külsőleg és belsőleg egyaránt. Pontosán találkoztunk a megbeszélt időben, ahogy mindig is történt az elmúlt évek alatt. A pontatlanság számodra megbocsáthatatlan bűn volt. Találkoztunk, megcsókoltuk egymást, én vallomást tettem. Erőt vettem magamon és elmondtam, szüeim hallani nem akarnak arról, hogy én egy vak fiúval kössem le az életemet. Félttem a reagálásodtól. Te azonban - megőrizve a nyugalmadat - közölted, tulajdonképpen ma neked sem lenne jó, mert váratlan fontos programotok van, és nem húzhatod ki magadat belőle. Miért ne hittem volna, hiszen soha nem hazudtál nekem. Olyannyira hittem, hogy még arról is megfellebbeztem, milyen ünnepélyesen voltál felöltözve. Metróval mentél, akkor ez sem tűnt fel. Lekísértelek az állomásra, megpusziltuk egymást, és téged elvitt a szerelvény. Néztam utána, és átvillant az agyamon, nem beszéltük meg a következő találkozót.

Még annyit, Blanka lányunkat maximális pontszámmal vették fel a jogi karra. Tegnap kaptuk meg az értesítést. Most búcsúzom tőled egy évre. Nagyon megeredt az eső, ahogy azon a napon is, mikor megszülettél. Úgy látszik, minden születésnapodon gyászol az ég. Az Úr most is úgy akarta, mielőtt megcsókolom a keresztet, lemossa róla a port.

„Dr. B. G. élt 25 évet. Meghalt, mert szeretett.”

2010. október 6.